

NEMZETI BESZÁMOLÓ AZ AARHUSI EGYEZMÉNY VÉGREHAJTÁSÁRÓL 2011.

1. A nemzeti beszámoló összeállításának folyamata

1. Az Aarhusi Egyezmény¹ (Egyezmény) nemzeti végrehajtásáért a Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) felelős. A nemzeti beszámolót a VM széleskörű társadalmi konzultáció keretében készítette el. A Résztes Felek I/8., II/10. és III/5. számú határozatán túl a VM figyelembe vette a Megfelelési Bizottság tartalmi és eljárási ajánlásait² is (a Megfelelési Bizottság kérdéseit *kiemelés nélküli dőlt betűvel* jelezzük). A beszámoló elkészítésének menetrendje a következő:

- 2010. augusztus – a VM felkérte az érintett tárcákat (Belügyminisztérium, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Nemzeti Erőforrás Minisztérium, Nemzetgazdasági Minisztérium), hatóságokat (Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség, Országos Meteorológiai Szolgálat), hogy a szakterületükhöz kapcsolódó részanyagokat küldjék meg a VM részére.
 - Ezzel egyidejűleg a VM honlapján közzétette a nemzeti beszámoló vázlatát (illetve továbbította az Aarhusi Munkabizottságba korábban bevont társadalmi szervezeteknek), amelyre augusztus végéig bárki észrevételt tehetett.
 - A kérésre véleményt küldött: VM érintett főosztályai, Belügyminisztérium, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Nemzetgazdasági Minisztérium az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség, és Országos Meteorológiai Szolgálat.
- 2010. szeptember – a beérkezett részanyagokra, javaslatokra tekintettel a VM összeállította a nemzeti beszámoló tervezetét.
- 2010. október – a VM felkérte az érintett minisztériumokat, hatóságokat, a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosát, az Országos Igazságszolgáltatási Tanácsot, hogy alakítsák ki véleményüket a beszámoló tervezetéről.
 - Ezzel egyidejűleg a beszámoló tervezetét a VM honlapján közzétette (illetve közvetlenül továbbította az Aarhusi Munkabizottságba korábban bevont társadalmi szervezeteknek), amelyre október végéig bárki észrevételt tehet.
 - A kérésre véleményt küldött: Belügyminisztérium, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Nemzeti Erőforrás Minisztérium, Nemzetgazdasági Minisztérium, VM érintett főosztályai, KVVM Fejlesztési Igazgatóság, a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács, Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség, Országos Meteorológiai Szolgálat. A civil szervezetek közül javaslatot küldött a Független Ökológiai Központ, Környezeti Tanácsadó Iroda, Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetség, Ökotárs Alapítvány, Reflex Környezetvédő Egyesület.
- 2010. november – a beérkezett véleményeket a VM átvezette a nemzeti beszámoló tervezetén.
- 2010. december 2. a nemzeti beszámoló tervezetét megtárgyalta
 - az Országos Környezetvédelmi Tanács és
 - az Aarhusi Munkabizottság.

¹ Egyezmény a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban való részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról. Kihirdette a 2001. évi LXXXI. törvény.

² Guidance on Reporting Requirements, prepared by the Compliance Committee, ECE/MP.PP/WG.1/2007/L.4.

- A végleges beszámoló megküldésre kerül az Egyezmény Titkárságának., az Aarhusi Munkabizottság tagjainak, továbbá közzé tesszük a VM honlapján.

2. Az Egyezmény alkalmazásával kapcsolatos lényeges körülmények (opcionális)

2. A beszámolási időszakban a kormányzati struktúrában bekövetkezett változások miatt 2010. július 1-től az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet alapján a vidékfejlesztési miniszter – több más szakpolitikai terület mellett – a kormány környezetvédelemért, természetvédelemért és vízgazdálkodásért felelős tagja. Az ezt megelőző időszakban az említett feladatokat a környezetvédelmi és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 165/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet alapján a környezetvédelmi és vízügyi miniszter látta el.

3. Az Egyezmény egyes cikkeinek végrehajtása során jeleztük a kapcsolódó weboldalakat. A kormányzati struktúrában bekövetkezett változások miatt ezen honlapok egy része a közeljövőben meg fog szünni, azonban a jelzett tartalmak elérhetőségét az új honlapokon biztosítani fogjuk.

4. A jelentésben feltüntetett forint összegek euróra történő átváltásánál – az összehasonlíthatóság érdekében – az előző beszámolási időszakban alkalmazott 1 EUR = 250 Ft árfolyam alapján számoltunk.

3. A 3. cikk alkalmazása (általános rendelkezések)

3. cikk (1) bekezdés (az Egyezmény végrehajtásának tiszta, átlátható és egyértelmű kerete): történtek-e olyan, nem környezetvédelmi tárgyú, ám környezetvédelmi szempontból releváns jogszabályi változások, amelyek csökkentik a társadalmi részvétel lehetőségét (pl. gyorsforgalmi utak építése kapcsán)?

5. A magyar szabályozás megfelelően biztosítja az Egyezmény rendelkezéseinek végrehajtását. A 2008. évi nemzeti beszámoló elfogadása óta Magyarországon történt néhány olyan jogszabályi változás, amely a társadalmi részvétel korábban fennálló lehetőségeit környezetvédelmi szempontból releváns egyéb eljárások kapcsán csökkentette, ez azonban nem jelenti az Egyezmény rendelkezéseinek megsértését. A részletes hivatkozást a 90. pontban tüntettük fel.

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény bizonyos beruházásokra gyorsított eljárást, és a korábbi közösségi részvételi jogosultságok szintjét csökkentő szabályokat vezetett be, majd a jogszabály későbbi módosításai fokozatosan kiterjesztették a gyorsított eljárás alá vont tevékenységek körét.

3. cikk (2) bekezdés (a nyilvánosság részére nyújtott támogatás és iránymutatás a közrészvétel elősegítése érdekében)

Melyek a közigazgatási jog által a nyilvánosság számára biztosított jogi lehetőségek eljárási jogaik érvényesítésére?

6. Az Egyezményt a 2001. évi LXXXI. törvény hirdette ki, azonban az ezzel kapcsolatos alapelveket Magyarország már az 1990-es évek eleje óta alkalmazza. A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (Avtv) 1992 óta széles körben biztosítja a környezeti adatok nyilvánosságát, a környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt) elismerte a környezetvédelmi civil szervezetek részvételi jogát a

különböző hatósági eljárásokban, a Legfelsőbb Bíróság pedig a részvételi jogokkal kapcsolatos eltérő értelmezéseket kiküszöbölendő 2010-ben 4/2010. számú jogegységi döntést fogadott el, amely az időközben meghaladottá vált 1/2004. számú jogegységi döntést váltotta fel.

7. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) alapelveként írja elő, hogy a közigazgatási hatóság hatáskörének gyakorlása során az ügyféllel való együttműködés követelményének megfelelően köteles eljárni. A Ket. értelmében a közigazgatási hatóság az ügyfél és az eljárás más résztvevője számára biztosítja, hogy jogairól és kötelezettségeikről tudomást szerezzenek, és előmozdítja az ügyféli jogok gyakorlását. A hatóság a jogi képviselő nélkül eljáró ügyfelet tájékoztatja az ügyre irányadó jogszabály rendelkezéseiről, az őt megillető jogokról és az őt terhelő kötelezettségekről, illetve a kötelezettség elmulasztásának jogkövetkezményeiről, továbbá a természetes személy ügyfél részére a jogi segítségnyújtás igénybevételének feltételeiről.

A Ket. 2009. október 1-én hatályba lépett módosítása révén lehetővé vált, hogy a hatóságok ágazati jogszabályi előírás nélkül – így környezetvédelemmel összefüggő bármely eljárásokban is – igénybe vehessenek hatósági közvetítőt. A hatósági közvetítő feladata – többek között – az ügyfelekkel, illetve az érintettekkel való kapcsolattartás, amelynek során

- gondoskodik arról, hogy az érintettek hiteles, szakszerű és közérthető tájékoztatást kapjanak az eljárás céljáról, várható következményekről, az esetleges kedvezőtlen változások megelőzésére vagy mérséklésére irányuló intézkedésekről,
- tájékoztatja az ügyfeleket az irányadó jogszabályokról, az anyagi jogi és eljárásjogi jogszabályokban meghatározott jogaikról,
- közvetít a hatóság és az ügyfelek, illetve az ellenérdekű ügyfelek között,
- összegyűjti és rendszerezett formában a hatóság rendelkezésére bocsátja az ügyfelektől beérkezett, az eljárás tárgyára vonatkozó észrevételeket.

A hatósági közvetítők bevonásának hasznát és hatékonyságát az eddig eltelt idő rövidsége miatt azonban egyelőre még nem lehet megfelelően értékelni.

8. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvénynek megfelelően a jogi segítő a fél számára jogi tanácsot ad vagy beadványt, egyéb iratot készít, amelynek jogszabályban meghatározott mértékű munkadíját és költségeit az állam a fél helyett a jogi segítő részére megfizeti vagy megelőlegezi. Az említett törvény meghatározza azokat az eseteket, amelyekben a jogi segítségnyújtás igénybevételére lehetőség van.

Melyek a részvételi jogok érvényesülése előmozdításának intézményi keretei (közönségszolgálati irodák, tájékoztatási tisztviselők stb.)?

9. A környezeti jogokkal kapcsolatos aktív lakossági tájékoztató tevékenységet elsősorban a környezetvédelemért felelős tárca Közönségszolgálati Irodája, az ún. Zöld Pont tájékoztató irodák, valamint a 10. pontban bemutatásra kerülő Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata (Kötháló) végeznek. A Közönségszolgálati Iroda 1997 óta működik, 2005-ben ezt egészítette ki a területi szerveknél (felügyelőségek, környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok, nemzeti park igazgatóságok) létrehozott Zöld Pont Irodák hálózata. A Zöld Pont Irodák hálózatának célja naprakész információk biztosítása, valamint a környezetvédelmet, természetvédelmet és vízügyet érintő szakmai ügyek elintézése. Jelenleg 43 iroda működik az országban (a korábbiakban említettekén túl környezetvédelmi központok, területi kirendeltségek, valamint további szervezetek keretében illetve 3 civil iroda is a hálózat tagja), amelyek feladatai többek között:

- lakossági panaszok, bejelentések intézése,
- tájékoztatás, az aktuális környezeti adatok, információk gyűjtése, kezelése, szolgáltatása,

- adatbázisok létrehozása és karbantartása, jogszabályokhoz való hozzáférés biztosítása,
- kapcsolattartás más minisztériumok, hatóságok, társadalmi szervezetek hasonló feladatokat ellátó ügyfélszolgálatával,
- nyilvántartás a megkeresésekről
- egyes esetekben civil- és társszervezetekkel közös rendezvényeken keresztül a környezeti oktatás és tudatformálás segítése.

A 2010 közepén létrejött új kormányzati struktúra lehetőséget teremt arra, hogy létrejöjjön a Zöld Vidék Hálózat, mely a környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos közönségszolgálat és ismeretterjesztés mellett az agrár- és vidékfejlesztés témáiban is elláthatja majd e feladatokat.

Környezet-egészségügyi kérdésekkel kapcsolatos lakossági tájékoztató tevékenységet az egészségügyért felelős tárcán belüli Ügyfélszolgálati Iroda végez, amelynek feladata többek között:

- lakossági panaszok, bejelentések intézése,
- tájékoztatás a hatályos egészségügyi szabályozásról
- kapcsolattartás más minisztériumok, hatóságok, társadalmi szervezetek hasonló feladatokat ellátó ügyfélszolgálatával,
- nyilvántartás a megkeresésekről
- személyes ügyfélszolgálat működtetése.

10. Az állami fenntartású tájékoztató, tanácsadó hálózatot egészíti ki a társadalmi szervezetek által létrehozott, részben állami támogatás mellett üzemeltetett civil hálózat: a Kötháló. A Kötháló – amely 18 irodával rendelkezik szerte az országban – azon zöld szervezeteket fogja össze, amelyeknek kiemelt tevékenysége a lakossági környezeti tanácsadás. A hálózat főbb tevékenységi köre a lakossági tájékoztatás, adatbázisok frissítése, tájékoztató kiadványok, szórólapok, tematikus füzetek készítése és terjesztése, valamint rendezvények szervezése. A Kötháló emellett segítséget nyújt a környezetvédelmi jogérvényesítés eszközeinek alkalmazásában a lakosság számára. A Hálózat nem rég létrehozta minőségbiztosítási rendszerét.

11. Az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló 1993. évi LIX. törvény 27/A-H§-ával hozta létre a magyar országgyűlés a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosának intézményét. Feladata az egészséges környezethez való alapvető jog védelme, melynek során figyelemmel kíséri, értékeli és ellenőrzi azon jogszabályi rendelkezések érvényesülését, amelyek biztosítják a környezet és a természet állapotának fenntarthatóságát és javítását. A Biztoshoz bárki benyújthat panaszt az egészséges környezethez való joggal kapcsolatos visszásság miatt, így társadalmi szervezetek is. A Biztos számos civil szervezettől érkezett, illetve társadalmi részvétellel kapcsolatos panaszt kivizsgált már és évente kétszer tájékoztatja munkájáról a környezetvédelmi civil szervezeteket.

Vannak-e képzési programok a környezetvédelmi feladatokat ellátó tisztviselők, valamint bírák számára.

12. A eljáró környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek képzését segíti az IMPEL (Környezetvédelmi Jogalkalmazók Nemzetközi Szövetsége) keretében megvalósuló projektek során szerzett tapasztalatcsere és a projekt eredményeinek terjesztése. Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség a Szövetség alapító tagjaként koordinálja ezen projekteket.

13. A Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa a Magyar Közigazgatási Bírák Egyesületével kötött együttműködési megállapodás keretében képzéseket tart a közigazgatási bírók számára az uniós környezetjog különböző területeiről (eddig a környezeti hatásvizsgálat és az uniós

hulladékjog témákban). A képzéseken a bírók mellett nagy számban vettek részt hatósági és minisztériumi ügyintézők, ügyészek is.

Magyarországon a bírák képzési programjában jelenleg nincsen az Egyezményvel kapcsolatos célirányú képzés.

3. cikk (3) bekezdés (környezeti oktatás, nevelés és környezettudatos gondolkodás kialakítása)

Hogyan kezeli az alap-, közép- és felsőfokú oktatási rendszer a környezetvédelmi kérdéseket? Vannak-e ezzel a kérdéssel foglalkozó intézmények közötti megállapodások?

14. A környezetvédelemért felelős tárca részt vesz a közoktatás, felsőoktatás, szakképzés és a felnőttképzés rendszerébe tartozó nemzetközi és hazai környezeti nevelési programok kialakításában, fejlesztésében, valamint a képzési követelmények és programok meghatározásában.

A környezetvédelemért felelős tárca és az oktatásért felelős tárca közti 6 évre szóló együttműködési megállapodás, és az ezt kiegészítő kétéves munkaterv alapján közös programok kiadásával, pályázatok kiírásával segítik a környezeti nevelés, oktatás feladatainak végrehajtását.

A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács és a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa által létrehozott Társadalmi Tudatosság munkabizottság 2009-ben a környezeti nevelésről javaslatcsomagot készített, amelyet egyebek között megvitatott az Országos Rektori Konferenciával is.

15. A környezetügy felsőoktatási integrációja, a fenntartható fejlődés elősegítése és az ökohatékony innováció erősítése érdekében a környezetvédelemért felelős tárca együttműködési megállapodást kötött a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemmel. A felek évente áttekintik az aktuális tennivalókat.

16. Magyarországon a közoktatási intézményekben folyó nevelési–oktatási feladatok részét képezi a környezeti nevelés. Ennek elsődleges keretei az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, a Nemzeti Alaptanterv és a Nemzeti Környezetvédelmi Program. A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 48. § (3) bekezdésében foglaltak alapján az iskola nevelési programjának részeként el kell készíteni az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programját. A nevelési–oktatási intézmények az éves munkatervükben is megjeleníthetik az egészség– és környezeti nevelési feladataikat.

A környezeti nevelés hálózati keretét a Zöld Tudáslánc adja, melynek tagjai az alábbiak:

(a) Környezeti nevelési hálózatok, programok (alap- és közép-fokú oktatás)

- A Zöld Óvoda Hálózat kialakításával az iskola-előkészítő nevelés és oktatás szintjén elkezdődik a környezeti nevelés. Az óvodai nevelésben a környezettudatos szemlélet hosszú ideje az érdeklődés középpontjában van. Kialakultak azok az óvodapedagógusi alkotóműhelyek, ahol példamutató eredmények születtek a pedagógiai módszertan vonatkozásában, valamint kialakult az óvodai környezeti nevelés tárgyi eszközrendszere. A környezetvédelemért és az oktatásért felelős tárcák minden évben pályázatot írtak ki a „Zöld Óvoda” cím elnyerésére, amelyet mintegy 425 óvoda nyert el. A két tárca a címet elnyert óvodák számára további új programok közreadásával kívánja támogatni az óvodai környezeti nevelést.

- Az *Ökoiskola Magyarországi Hálózat* egy nemzetközi hálózat részeként 2000 márciusa óta működik, az OECD – CERI (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezete – Oktatási Innovációs és Kutatási Központ) ENSI (Iskolai Környezeti Nevelési Kezdeményezések) projekt keretében. A hálózat összefogja, információkkal, továbbképzésekkel, rendezvényekkel segíti azokat az iskolákat, amelyek súlyt fektetnek a fenntartható fejlődés, és különösen ennek környezeti aspektusai oktatására. Az Ökoiskola program Magyarországon 2000 márciusa óta működik az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (korábban: Országos Közoktatási Intézet) Program és Tantervfejlesztési Központjának koordinálásával, az oktatásért és a környezetvédelemért felelős minisztériumok szakmai illetve anyagi támogatásával. A két tárca együttműködése alapján 2004 óta évente ír ki pályázatot az OFI az „Ökoiskola” cím elnyerésére, amely minden magyar közoktatási intézmény számára nyitott. Eddig 500 intézmény rendelkezik ezzel a címmel.
- Az *Erdei Iskola Program* biztosítja a nevelési évben, illetve a szorgalmi időben megvalósuló, a környezethez illeszkedő többnapos nevelési, tanulási lehetőséget. Az erdei óvoda, iskola szolgáltatók az ország egész területén biztosítanak megfelelő helyszínt az erdei óvodai–, iskolai programok megvalósítására. A tanítás tartalmilag és módszereiben egyaránt szorosan kapcsolódik a választott helyszín természeti környezetéhez. A környezetvédelemért és az oktatásért felelős tárcák, valamint az Erdeti Iskolai Programban érdekelt intézmények és szervezetek képviselőiből kialakított Érdekegyeztető Tanács minősítő munkája alapján eddig 114 db Erdeti Iskola kapott minősítést. A 10 nemzeti park igazgatóság (NPI) 19 helyszínen működtet erdei iskolát. Erdeti iskolát helyi és térségi önkormányzatok, erdészetek, civil szervezetek is működtetnek.
Szintén a program részeként működnek az erdészeti erdei iskolák, vagyis az erdőgazdálkodók által fenntartott ún. erdőpedagógiai foglalkozásokat biztosító szolgáltató helyek. Az erdészeti erdei iskolákban folyó környezeti nevelési jellegű foglalkozásokon elsődlegesen az erdő és az erdőgazdálkodás objektivitásra törekvő, több nézőpontból történő bemutatása történik. A foglalkozások hitelességét elsődlegesen az adja, hogy az erdőt és az erdőgazdálkodást a saját üzemi területén és tevékenységén keresztül maga az erdőgazdálkodó mutatja be. Jelenleg közel ötven ilyen szolgáltatási egység működik az ország területén. Az erdőpedagógiai jellegű szolgáltatás hangsúlyozása, valamint a szolgáltatás minőségi garanciáinak jelzésére az Országos Erdészeti Egyesület a vidékfejlesztésért felelős minisztérium szakmai védnöksége alatt saját minősítési rendszert működtet.
- A *GLOBE Környezeti Nevelési Program*hoz Magyarország 1999-ben csatlakozott. Jelenleg 27 középiskola vesz részt a folyamatos nemzetközi munkában. A világ 110 országának 18 ezer GLOBE iskolája közül, a nemzetközi lista első 12 helyezettje között hat magyar középiskola is szerepel. A program fenntartására az oktatásért felelős minisztérium anyagi és a környezetvédelemért felelős minisztérium szakmai támogatásával évente pályázati úton támogatást kapnak a programban résztvevő iskolák. A pályázat lebonyolítója a GLOBE program Országos Bázisiskolája. A program megvalósulását az oktatásért felelős ágazat anyagi támogatásával a GLOBE program országos koordinátora segíti.
- A *BISEL program* célja, az ún. Nemzetközi Hálózatú Országos Program végrehajtása: vízminőség biológiai vizsgálatához szakmai anyagok, eszközök és módszer biztosítása. Az oktatásért és a környezetvédelemért felelős minisztériumok közös feladata a holnapkarbantartás, az internetes verseny és a nyári tábor, valamint a tanári továbbképzés szervezése.
- A környezetvédelemért felelős tárca célkitűzése továbbá a környezeti és természeti irányú *tehetség gondozás, tanulmányi versenyek, vetélkedők* szakmai tartalmának fejlesztése, szakmai szempontok érvényesítése, a versenyek tematikájának, feladatsorainak összeállítása, a tárcaképviselő biztosítása. Az országosan meghirdetett tanulmányi versenyeken, mint pl.:

Kaán Károly Természet- és Környezetismereti Versenyen, Bugát Pál Országos Középiskolai Természetismereti Vetélkedőn, Kitaibel Pál Országos Biológiai és Környezetvédelmi Tanulmányi Versenyen, Magyar Természettudományi Társulat versenyein több ezer diák, 1000 tanár vett részt. Az egy éve felkarolt Sajó Károly Kárpát-medencei Környezetvédelmi Csapatverseny a magyar nyelvű iskolák versenyé.

- Minden évben a szakképző intézmények vezetői és munkatársai számára környezetvédelmi továbbképzési konferencia megszervezésére kerül sor a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézetben. A 2009-2010-es tanévben a továbbképzés témakörei a globális problémák, alternatív energiafelhasználás, a természetvédelem, illetve a Nemzeti Parkok voltak.

(b) A környezetvédelmi és vízügyi szakképzés

A környezetvédelmi és vízügyi szakképzést a környezetvédelemért felelős tárca a szakképzésért felelős minisztériummal egyetértésben valósította meg a szakképzésről szóló 2003. évi LXXVI. törvény 12. §-ban meghatározott előírások szerint. Az Országos Képzési Jegyzékbe felvételre került a klímareferens szakképesítés. A szakmacsoportba 12 szakképesítés tartozik. A szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeit miniszteri rendelet, az iskolai rendszerű képzések központi programjait ajánlás tartalmazza. A környezetvédelmi és vízügyi szakképzésben a 2009/2010. tanév végén vált általánossá az új rendszerű kompetencia elvű, moduláris rendszerű képzést lezáró szakmai vizsgáztatás.

(c) Környezetvédelem a felsőoktatásban

- A felsőoktatáson belül a környezetvédelem kezelésének keretrendszerét alapvetően a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény adja meg, amely rögzíti ezzel kapcsolatosan az intézményi és hallgatói kötelezettségeket és jogokat. Jelenleg zajlik a szabályozás felülvizsgálata és egy új felsőoktatási törvény előkészítése, amelyben a környezetvédelemmel kapcsolatos rendelkezéseket fenntartjuk, erősítjük.
- A 95. pontban részletezett III. Nemzeti Környezetvédelmi Program (III.NKP) a felsőoktatás területén kilenc célkitűzést fogalmazott meg.
- Az agrár, a műszaki és a természettudományi képzési terület alap- és mesterképzési szakjaiban megjelentek a szakoknak megfelelő szakmai tartalommal a környezetvédelmi és környezet-tudatossági szempontok. A TÁMOP 4.1.2./A „Tananyagfejlesztés és tartalomfejlesztés különös tekintettel a matematikai, természettudományi, műszaki és informatikai (MTMI) képzésekre” című pályázat céljai között szerepelt a szakok fenntartható fejlődéssel, társadalmi felelősségvállalással, éghajlatváltozással kapcsolatos tartalomfejlesztése is. A TÁMOP 4.1.2/C „Képzők képzése, különös tekintettel a matematikai, természettudományi, műszaki és informatikai (MTMI), képzésekre és azok fejlesztésére” című pályázat keretében 1,1 Mrd Ft állt rendelkezésre. A pályázat céljai között szerepelt az egyetemi-főiskolai oktatók, valamint a vezetők képzésének biztosítása a fenntartható fejlődéssel, társadalmi felelősségvállalással, éghajlatváltozással kapcsolatos területeken.
- 2009-ben a végzettség száma az alapképzésben és főiskolai képzésben együtt a (ISCED) képzési területek szerint) természettudományok képzési területen 33 fő, informatika képzési területen 1800 fő, műszaki tudományok képzési területen 2601 fő, a mezőgazdaság és állategészségügy területén 672 fő volt. A nemzetközi törekvésekkel összhangban változott a felsőoktatási felvételi létszámkeret, így 2009-ben mintegy 1500 fővel nőtt a műszaki területeken, 1000 fővel a természettudományi és informatikai területen felvett hallgatói létszám.
- 2010 áprilisában zajlott le a XII. Országos Felsőoktatási Környezettudományi Diákkonferencia, amelyen 21 szekcióban 306 előadás került ismertetésre (2006-ban 254, 2008-ban 270 pályaművet adtak be a hallgatók). A „Művészetek és a környezet” című

szekcióban egy pályázat keretében a természet és a környezet védelméről szóló képzőművészeti alkotások kerültek bemutatásra. A pályázati felhívásra 76 hallgató 95 pályamunkát küldött be.

- A felsőoktatási intézmények finanszírozásánál alkalmazható, egységes és összehasonlítható, minőségi teljesítmény-követelményekre kidolgozott javaslatunk mutatói között szerepel a környezeti felelősség a szakképzésnél, az oktatásnál és a saját gyakorlatnál érvényesülő adatokkal mérve.

Vannak-e a környezetvédelmi igazgatás által lebonyolított környezetvédelmi szemléletformáló, felvilágosító kampányok?

17. A beszámolási időszakban az alábbi kampányokra került sor:

- *Zöld Kréta kampány* – az országot lefedő kampány állomásainak programja során a tanulók új szemléletformáló játékokkal játszhattak, míg a pedagógusok részére a környezeti nevelés módszertanát és intézményeit bemutató előadásokat tartottak.
- *Szólj rá apádra! kampány* – fő üzenete, hogy a környezetterhelés csökkentése és az energiatakarékosság gyerekjáték, még egy iskolás is tud segíteni ebben a családjának.
- *Egy mozdulat kampány* – apró takarékosági ötletek segítségével ígért konkrét pénzmegtakarítást a családoknak.
- *Biodiverzitás napja* - a környezetvédelemért felelős tárca évente bevonja a gyerekeket az ünneplésbe. A 2009. évben egy általuk alkotott könyv született, mely elnyerte „Az év európai uniós környezet- és természetvédelmi kommunikációs kampánya” verseny díját.
- *Magyar Nemzeti Parkok Hete* – a Nemzetközi Nemzeti Parkok Hete mintájára kerül megszervezésre.
- A „*környezetvédelem nagykövete*” címet viselő ismert emberek a kampány részeként rendszeresen megjelentek a rendezvényeken.
- *„Bringázz munkába”, Kerékpárosbarát Munkahely* és a *Kerékpárosbarát Település*.
- *Művészeti kiállítás* – a környezet szépségeit vagy gondjait bemutató kiállítást a környezetvédelemért felelős tárca Zöld Galériája szervezi.
- *Plakátok, szórólapok készítése* – elsősorban természetvédelmi tárgykörben, vagy más, aktuálisan időszerű témakörökben (pl. klímaváltozás). A plakátokat a Zöld Pont Szolgálat, valamint a Zöld Pont Hálózatba tartozó irodák terjesztik a lakosság körében.
- *Múzeumok éjszakája* – állomása volt az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ). Félóránként indított csoportoknak szerveztek az OMSZ-t bemutató sorozatot, mely négy elemből állt: ismeretterjesztő előadás, múzeum-látogatás, a stúdió bemutatása és egy munkaállomás megtekintése. 2008-ban 14, 2009-ben 19, 2010-ben 16 darab 30-40 fős csoport ismerhette meg az OMSZ munkáját.
- *Klimakampány* - több vidéki városban került megrendezésre, célja a lakosság tájékoztatása, a gyermekek környezettudatosságának kialakítása.
- *Föld Bolygó Éve* - a Föld Bolygó Nemzetközi Éve magyarországi nyitórendezvényén, a” Földtudományos forgatag”-on az OMSZ két kiállítást rendezett meg „Az időjárás előrejelzése” és „Az éghajlat kihívásai” címmel. Emellett a látogatók megtekinthettek régi műszereket a Meteorológiai Múzeum gyűjteményéből, valamint az OMSZ saját előrejelző standján egy operatív HAWK munkaállomás keretében érzékeltették szakembereik, hogy hogyan készül az előrejelzés.
- *Föld Éve* - népszerűsítő előadások mellett programok várták a látogatókat a Természetudományi Múzeumban, a Föld Éve rendezvényen, valamint az OMSZ-ban.

- *Mérd az időt* - 2008. szeptember 10-én indult el a „Mérd az időt” amatőr meteorológiai mérőállomás-készítő verseny. Célja, hogy a résztvevők baráti közösséget alkotva új ismeretek birtokába jussanak, és értékes tapasztalatokat szerezzenek a környezeti mérések terén, saját településük, városuk, életterük megfigyelésével felismerjék az emberi tevékenység következményeit, így ösztönözve körükben a tudatos, a környezet iránt felelős gondolkodás kialakulását.
- *Időjárók, TV-s sorozat* – a meteorológiáról szóló rövidfilm – alkalmanként közel 20 perces epizódokon keresztül mutatja be a meteorológiai ismereteket. A sorozat célja az volt, hogy a nézők megismerjék a hazai és nemzetközi meteorológia tevékenységét és a nemzeti meteorológia szerepét, átlássák a benne rejlő összefüggéseket, birtokukba legyenek azoknak az ismereteknek, melyek nélkül nem értik meg az éghajlatváltozás, az ózonlyuk vagy a természeti katasztrófákkal kapcsolatos problémákat.
- *Workshop „A karbon lábnyom számítás alkalmazási lehetőségei az élelmiszeriparban és egyéb környezeti információk az élelmiszerekről” címmel* – a 2010. június 17-én tartott rendezvényen az élelmiszeripar, a civil szervezetek és a közigazgatás képviselői vettek részt. Célja a karbon lábnyom számítás élelmiszeriparban való alkalmazási lehetőségeivel és európai megítélésével kapcsolatos naprakész ismeretek átadása, valamint az eltérő érdeklődésű szereplők érdekeinek összehangolása és a köztük zajló információáramlás hatékonyságának növelése volt.

Vannak-e újságírókat célzó, kapacitásnövelő tevékenységek, és amennyiben igen, mely intézmény vagy szervezet valósítja meg azokat?

18. Az újságírók megkeresése és a környezetvédelemért felelős tárca tevékenységével kapcsolatos írások generálása a minisztérium Sajtóosztályának feladata. Az elmúlt években számos, a környezeti neveléssel kapcsolatos írás jelent meg az írott és elektronikus sajtóorgánumban, illetve a televízióban és rádióban. Külön hangsúlyt kapott az Ökoiskola és Zöld Óvoda Program, a Zöld Kréta rajzpályázat, és roadshow. Ugyancsak a Sajtóosztály feladatai közé tartozott a Zöld Forrás pályázattal kapcsolatos minél nagyobb számú megjelenés elősegítése.

A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács és a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa által létrehozott Társadalmi Tudatosság munkabizottság a Magyar Újságírók Szövetségével együttműködve média klubbot hozott létre, melynek három tematikus összejövételét 2010-ben tartották.

Részt vesznek-e a környezetvédelmi társadalmi szervezetek a környezetvédelmi oktatásban, nevelésben és szemléletformálásban?

19. A nem-kormányzati szervezetek komoly szerepet töltenek be a magyar környezeti nevelésben. A legtöbb környezet- és természetvédelemmel foglalkozó civil szervezet végez – részben – a céljainak eléréséhez szükséges oktató-nevelő, szemléletformáló tevékenységet. Tevékenységük egyaránt jelen van a formális, informális és nem formális tanulási színtereken (oktatócsomagok készítése, terjesztése, tanártovábbképzések tartása, oktatóközpontok működtetése, táborok szervezése, kiadványok készítése, sajtókampányok, saját rendezvények, illetve nagyobb rendezvényeken, fesztiválokon zöld programok tartása).

Ezen túlmenően vannak kifejezetten környezeti nevelési célok megvalósítására létrejött szervezetek, mint például a Magyar Környezeti Nevelési Egyesület (MKNE), a Természet és Környezetvédelmi Oktatóközpontok Országos Szövetsége (KOKOSZ), a Természet és Környezetvédő Tanárok Egyesülete (IKTE) vagy az Erdei Iskola Egyesület (EIE). Ezen szervezetek önkéntes munkája hozta létre az erdei iskola mozgalmat, mely alapjául szolgált a kormányzati országos Erdei Iskola Programok. Folyamatosan továbbképzéseket tartottak többek

között az iskolazöldítési program keretében, 2005 óta minden évben kiosztották az egyetlen, kifejezetten környezeti nevelési célú Lehoczky János díjat, és országos rendezvényeket szerveznek.

2010 nyarán elkészült a Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia III. változata (az első 1998-ban, a második 2003-ban készült el), melyet – minden alkalommal – a civil szféra szakemberei és a pedagógusok, iskolai szakemberek állítanak össze (http://www.mkne.hu/NKNS_uj/layout/NKNS_layout.pdf).

20. A programok támogatása részben környezetvédelemért felelős tárca és más pályázati forrásokból, illetve önkéntes munkából tevődik össze; minisztérium a „Zöld forrás” pályázat évenkénti meghirdetésével támogatja az NGO-kat. A pályázat programjain belül jelentős a környezeti nevelést, szemléletformálást végzők aránya. Ezen felül a Környezetvédelmi Operatív Program pályázatait és 2007-ben az EGT/Norvég Alap pályázat, 2008-tól a Svájci Hozzájárulás pályázat meghirdetése újabb lehetőséget teremtett civil szervezetek támogatására. 2008 óta az Európai Regionális Fejlesztési Alapból a „Fenntartható életmód és fogyasztási szokások” című pályázaton (KEOP-6.1. konstrukción) keresztül 2010 végéig 170 környezeti nevelési feladatot is ellátó projekt indult, összesen 2551 millió Ft (10.204.000 EUR) támogatással. Ezek a 90-100%-os támogatási rátájú projektek a teljes magyar lakosságot elérték és elérik.

A fentieket egészíti ki a határon túli magyar közösségekkel való környezetvédelmi kapcsolattartást segítő *Magyar–magyar Zöld Program*. A program civil kezdeményezés, az Ökofórum határozata alapján jött létre. Határ menti oktatási együttműködési programjának kidolgozása és az abból adódó feladatok ellátása folyamatosan történik, ennek koordinálását a környezetvédelemért felelős tárca végzi. Öt munkacsoport alakult meg, ebből az egyik a kutatás, oktatás, képzés és szakképzés, a környezettudatos gondolkodás, cselekvés fejlesztése.

3. cikk (4) bekezdés (környezetvédelmi szervezetek elismerése és támogatása)

Mennyire bonyolult a társadalmi szervezetek bejegyzése?

21. Magyarországon rendkívül egyszerű a társadalmi szervezetek alapítására vonatkozó szabályozás. Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény értelmében társadalmi szervezet bármely olyan célra alapítható, amely összhangban áll az Alkotmánnyal, és törvény nem tiltja.

Társadalmi szervezet alapításához szükséges, hogy legalább tíz alapító tag a szervezet megalakítását kimondja, alapszabályát megállapítsa, ügyintéző és képviselői szerveit megválassza.

A társadalmi szervezet megalakulását követően kérni kell annak bírósági nyilvántartásba vételét. A társadalmi szervezet nyilvántartásba vétele nem tagadható meg, ha alapítói a törvényben előírt feltételeknek eleget tettek. A társadalmi szervezet a székhelye szerint illetékes megyei bíróság, illetőleg a Fővárosi Bíróság nyilvántartásba vételével jön létre.

A kérelemhez az alábbi okiratokat kell csatolni:

- a társadalmi szervezet alakuló ülésének jegyzőkönyve, jelenléti íve a tagok nevével, lakóhelyével és aláírásával,
- a társadalmi szervezet alapszabálya,
- a társadalmi szervezet ügyintéző és képviselői szerve tagjainak a tagság elfogadására és a jogszabályban meghatározott követelményekre vonatkozó nyilatkozata,
- a székhelyhasználat jogcímét igazoló okirat másolata,
- szükség szerint:

- a felügyelő szerv tagjainak a tagság elfogadására és a jogszabályban meghatározott követelményekre vonatkozó nyilatkozata,
- a társadalmi szervezet alapszabályának a módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt szövege.

A társadalmi szervezetek nyilvántartásba vételi eljárása illetékmentes.

Van-e kialakult gyakorlata a társadalmi szervezeteknek a környezetvédelmi döntéshozatali mechanizmusokban való bevonására?

22. Magyarországon Kvt. hatályba lépése óta a környezetvédelmi társadalmi szervezetek többféle képviseleti jogosultsággal rendelkeznek formális döntéshozó, illetve konzultatív testületekben.

A Környezet- és Természetvédő Szervezetek Országos Találkozója minden évben tagokat delegált a kormányzati szervezetek munkabizottságaiba, amelyek bevonják a civileket a bizottságok döntés-előkészítő munkáiba. Mivel a küldöttek mandátuma változóan 1-3 év, így évente 40-60 bizottsági képviseletről döntenek.

Civil részvétellel működő testületek (a teljesség igénye nélkül):

- *Országos Környezetvédelmi Tanács:* (OKT) a kormány javaslattevő, tanácsadó, véleményező szerve a környezetvédelmet érintő kérdésekben. Az OKT széleskörű jogositványokkal bír a jogszabálytervezetek és koncepciók, a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló tervek vagy programok tervezetének véleményezésével kapcsolatban, egyes kérdésekben javaslatot tehet a kormány számára stb. Az OKT 21 választott (delegált) tagja közül egyenlő arányban vesznek részt a környezetvédelmi társadalmi szervezetek, a szakmai és gazdasági érdekképviseleti szervezetek (az általuk meghatározott módon választott) és a tudományos élet képviselői.
- *Genéteknológiai eljárásokat véleményező bizottság:* a genetikailag módosított szervezetek engedélyezésének fő véleményező szervében a környezetvédelmi céllal létrejött társadalmi szervezetek közösen négy képviselővel vesznek részt.
- *Kémiai biztonságot koordináló tárcaközi bizottság:* a kémiai biztonság irányításának koordinálása, részfeladatainak áttekinthetősége, az egységes és hatékony döntés-előkészítés céljából tárcaközi bizottság működik, amely kidolgozza a kémiai biztonság nemzeti politikáját és programját, amely egyúttal koordinálja a nemzeti kémiai biztonsági program végrehajtását. A tárcaközi bizottság javaslattevői, valamint véleményezési joggal részt vesz bármely, a kémiai biztonságot érintő jogszabály, illetőleg hatósági intézkedés előkészítésében, felülvizsgálatában. A bizottság munkájában a környezetvédelmi, vegyipari termékek gyártása terén működő, valamint tudományos feladatkörű társadalmi szervezetek a kémiai biztonság területén működő tárcaközi bizottság működésének részletes szabályairól szóló 188/2000. (XI. 8.) Korm. rendeletben meghatározott módon és létszámban vesznek részt
- *Ökocímke értékelő és minősítő bizottság:* a környezetbarát védjegy használati jogának megszerzéséhez teljesítendő környezetvédelmi és egyéb követelményeket (minősítési feltételeket) az adott termékcsoportra vonatkozó minősítési feltételrendszer tartalmazza. Ezeket a minősítési feltételeket az Értékelő és Minősítő Bizottság határozza meg, és legalább 5 évenként felülvizsgálja. A bizottságban részt vesznek a környezetvédelmi,

fogyasztóvédelmi társadalmi szervezetek, a gazdasági, kereskedelmi és kamarai érdekképviselők képviselői is 1-1 fővel. A bizottság az EU ökocímke rendszerében általános konzultációs fórumként is működik.

- *EMAS Kerekasztal*: az EMAS-ban nyilvántartott szervezetek kezdeményezésére 2007-ben létrehozott és rendszeresen ülésező fórum. Valamennyi EMAS-ban érdekelt fél, így az EMAS-szervezetek, az EMAS-hitelesítők, a tanácsadó szervezetek, az akkreditáló hatóság, az illetékes testület, és a környezetvédelemért felelős minisztérium részvételével működik. Célja, hogy a résztvevők folyamatos információs és tájékoztatási fórumaként szolgáljon a rendszer fejlesztési és működési kérdéseinek megvitatására és közösen elfogadott megoldások kialakítására.
- *Munkabizottságok a környezetvédelmi támogatások elosztására*: a környezetvédelmi és vízügyi előirányzatok felhasználásának és ellenőrzésének szabályairól szóló 4/2008. (II. 14.) KvVM rendelet értelmében a benyújtott pályázatokról való döntésben a minisztert az általa létrehozott szakmai munkabizottságok segítik, amelyek javaslatot tesznek a miniszternek. A bizottságokban szavazati joggal vesz részt a társadalmi, valamint szakmai érdekképviselői szervezetek által kijelölt személy.
- *Országos Területfejlesztési Tanács*: az Országos Területfejlesztési Tanács közreműködik a területfejlesztéssel és a területrendezéssel kapcsolatos kormányzati feladatok ellátásában, e körben közreműködik, javaslatot tesz, illetve dönt egyes környezetet érintő területfejlesztési és területrendezési kérdésekben. A Tanács munkájában tanácskozási joggal rendelkező tagként vesz részt az országos környezetvédelmi és természetvédelmi szervezetek egy-egy állandó képviselője.
- *Országos Területfejlesztési Civil Egyeztető Fórum*: az Országos Területfejlesztési Tanácsban való civil képviselő biztosítása érdekében a 258/2004. (IX. 16.) Korm. rendelet alapján létrehozott szervezet, mely 55 különböző – elsősorban környezetvédelmi és természetvédelmi – társadalmi szervezetet tömörít.
- *Aarbusi Munkabizottság*: a környezetvédelemért felelős tárca 2005-ben hozta létre az Aarbusi Egyezmény hazai végrehajtásának nyomán követésére, amelyben részt vesznek a zöld szervezetek Országos Találkozója által delegált környezetvédelmi társadalmi szervezetek képviselői is.
- *Országos Erdő Tanács*: az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (Evt) hozta létre. Tagjai: az erdők ügyében feladatkörrel rendelkező kormányzati szervek, az erdőtulajdonosok, erdőgazdálkodók érdekképviselői szervei, tudományos intézmények, illetve környezet- és természetvédők, természetjárók, turisztikai, ismeretterjesztő civil szervezetek képviselői. A Tanács véleményt nyilvánít az erdő védelméről és a fenntartható erdőgazdálkodást érintő jogszabálytervezetekről; az erdőgazdálkodás gazdasági, szabályozási, valamint fejlesztési irányelveiről; az erdők vagyonkezelésével összefüggő kérdésekről. Javaslatot tehet az erdők védelmével, gyarapításával, a fenntartható gazdálkodással kapcsolatos tudományos kutatásokkal, az erdészeti képzéssel, továbbá az erdők védelmével, fenntartásával és kezelésével, valamint az ezekre vonatkozó pénzügyi források felhasználásával kapcsolatban.
- *Nemzeti park tanácsok*: az adott nemzeti park igazgatóság működési területén tevékenykedő természetvédelmi, illetve egyéb szakmai szervezeteket képviselő szakemberekből álló

testület. Feladata a nemzeti park igazgatóságok táj- és természetvédelmi feladatai ellátásának szakmai támogatása, tudományos megalapozása, ajánlások, vélemények megfogalmazásával tanácsadás, részvétel a döntések előkészítésében. Szerepet vállalnak továbbá a táj- és természetvédelem, valamint a nemzeti park igazgatóságok által végzett tevékenységek társadalmi támogatottságának növelésében.

- *Az európai uniós források felhasználása során:* az európai uniós források felhasználási célterületeit meghatározandó Operatív Programok kerültek kidolgozásra, melyek végrehajtását monitoring bizottságok követik nyomon. A monitoring bizottságokba tagot delegál legalább egy környezetvédelmi civil szervezet. A beérkezett pályázatokra döntési javaslatot tevő testületek, a Bíráló Bizottságok szavazati joggal rendelkező tagjai közül legalább egy fő nem kormányzati szakmai szervezet által delegált független külső szakértő.
- *A vízügy területén:* a vízgazdálkodás országos és részterületeit érintő vízgyűjtő-gazdálkodási tervezésének szakmai és tudományos megalapozottsága, valamint a társadalmi részvétel biztosítása érdekében Területi Vízgazdálkodási Tanácsok (TVI), Részvízgyűjtő Vízgazdálkodási Tanácsok (RVT) és Országos Vízgazdálkodási Tanács (OVT) működnek. Az OVT 2009. május 19-én alakult meg, mint a vízgyűjtő-gazdálkodási tervezéshez kapcsolódó társadalmi egyeztetés legmagasabb szintű fóruma. Az OVT működésével kapcsolatos dokumentumok a www.vizeink.hu honlapon elérhetők. A Területi Vízgazdálkodási Közfeladatok Ellátása Munkacsoport az egységes vízügyi irányítás és a hangsúlyosabb állami szerepvállalás miatt a területi vízgazdálkodási feladatok, és az azt ellátó intézményrendszer felülvizsgálata céljából alakult 2010. október 5-én a kormányzat és a területi vízgazdálkodás szereplőiből. A Munkacsoport javaslatokat fogalmaz meg a közcélú vízrendszerek, a vízgyűjtők vízi létesítmény rendszerének hatékonyabb működtetésére vonatkozó stratégia és koncepció kidolgozásához.

Biztosít a kormányzat anyagi támogatást a környezetvédelmi társadalmi szervezetek részére?

23. A környezetvédelmi társadalmi szervezetek pénzügyi állami támogatása több forrásból történik. A szervezetek pályázhatnak az egyes környezetvédelmi és vízügyi előirányzatok felhasználásának és ellenőrzésének szabályait megállapító 4/2008. (II. 14.) KvVM rendeletben meghatározottak szerint. A környezetvédelmi és vízügyi előirányzatok között önálló területként szerepel a társadalmi szervezetek támogatása.

A környezetvédelemért felelős minisztérium évente „Zöld forrás” néven pályázatot hirdet környezet- és természetvédelmi céllal létrejött társadalmi szervezetek számára környezet és természetvédelmi célú programjaik támogatására. A pályázati keret összege:

- 2008-ban 200 millió Ft (kb. 800.000 EUR),
- 2009-ben 150 millió Ft (kb. 600.000 EUR),
- 2010-ben 120 millió Ft (kb. 480.000 EUR).

A pályázatok mellett a környezetvédelemért felelős miniszter egyedi kérelmeket is támogatott a Zöld forrás nem nyilvános pályázati részéből.

24. A környezetvédelemért felelős tárca 275 millió Ft-ot (kb. 1,1 millió EUR) nyert el a Norvég Alaptól annak érdekében, hogy pályázat kiírásával támogathassa a civil szervezetek kapacitásfejlesztését. A pályázat kiírása és megvalósítása a 2007 és 2010 közötti időszakot ölelte fel.

Emellett a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény értelmében a Nemzeti Civil Alapprogram a Magyarországon bírósági nyilvántartásba vett civil szervezetek számára, azok

működéséhez és tevékenységéhez központi költségvetési támogatást biztosít. Az Alapprogram rendelkezésére álló forrásoknak legalább a 60 %-át a civil szervezetek működési támogatására kell fordítani. A Nemzeti Civil Alapban a teljes (azaz nem csak környezetvédelmi szervezeteknek) rendelkezésre álló források alakulása: a 2010. évben 7000 millió Ft (kb. 28 millió EUR), a 2009. évben 7700 millió Ft (kb. 30,8 millió EUR), a 2008. évben 6887,8 millió Ft (kb. 27,5 EUR) volt.

25. Magyarország 2007 és 2013 között 22,4 milliárd eurós európai uniós támogatásban részesül, melynek felhasználási kereteit a 15 Operatív Programból (OP) álló Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) határozza meg. Külön OP foglalkozik a környezeti és energia ügyekkel, ugyanakkor több más OP is érinti a környezetvédelmi kérdéseket.

A Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) keretében a nonprofit szervezetek, így a környezetvédelmi civil szervezetek is az alábbi témákban kaphatnak támogatást:

- KEOP 6 – Fenntartható életmód és fogyasztás prioritás keretében
 - 6.1.0 Fenntartható életmódot és viselkedésmintákat ösztönző kampányok (szemléletformálás, informálás, képzés), keretösszeg (2012-ig évente): 1 milliárd Ft (kb. 4 millió EUR)
 - 6.2.0/A Fenntartható életmódot és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő mintaprojektek, keretösszeg (2012-ig évente): 1 milliárd Ft (kb. 4 millió EUR)

A Regionális Operatív Programokban

- Észak-alföldi Operatív Program (ÉAOP) keretében 2010-5.1.3. a régiós civil szervezetek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése, keretösszeg a 2009-2010. évben 1.483 millió Ft (kb. 5,932 millió EUR).
- A Közép-dunántúli Operatív Program (KDOP) keretében: 4.1.1/F Környezeti infrastrukturális szolgáltatások fejlesztése című konstrukció keretében kerül pályázati felhívás meghirdetésre, de a pályázati csomag még kidolgozás alatt van.
- A Nyugat – dunántúli Operatív Program (NyDOP) keretében 4.1.1/DA környezet megővéséhez kapcsolódó szolgáltatások kialakítása című konstrukció keretében kerül pályázati felhívás meghirdetésre, de a pályázati csomag kidolgozás alatt van.
- A Dél-dunántúli Operatív Program (DDOP) keretében a tervek szerint a régióban működő civil szervezetek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése című konstrukció keretében kerül pályázati felhívás meghirdetésre, legalább 200 millió Ft (kb. 800.000 EUR) keretösszeggel. A konstrukció elfogadása és a pályázati csomag kidolgozása folyamatban van.
- A Közép-magyarországi Operatív Program (KMOP) keretében (a KEOP pályázatok tükörkiírásaként):
 - KMOP-2010-3.3.4/A A fenntartható életmódot és ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok, keretösszeg a 2010. évben 167 millió Ft (kb. 668.000 EUR), a 2007-2008 évi keretek terhére 150 -150 millió Ft (kb. 600.000 – 600.000 EUR).

A Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) keretében a nonprofit szervezetek, így a környezetvédelmi civil szervezetek is az alábbi témákban kaphatnak támogatást, melyek a környezetvédelmi szemléletformálási tevékenységhez közvetve vagy közvetlenül kapcsolhatók.

- TÁMOP–2.5.1. Érdekképviselői tevékenységet ellátó civil ernyőszervezetek kapacitásainak fejlesztése

- TÁMOP 5.5.1. Közösségi kezdeményezések, programok támogatása – a konstrukció alapvető célja az összetartó és szolidáris helyi települési, illetve kistérségi közösségek megerősítése, a közösségi ügyekben való állampolgári, civil részvétel erősítése.
- TÁMOP 5.5.2. Az önkéntesség elterjesztése – az önkéntes tevékenységek erősítését, a civil szervezetek kapacitásának növelését célzó pályázat.
- TÁMOP 5.5.3. Civil szervezeteknek szolgáltató, azokat fejlesztő szervezetek támogatása

3. cikk (7) bekezdés (társadalmi részvétel elősegítése a nemzetközi döntéshozatali eljárásokban)

26. Magyarország támogatja az Egyezmény keretében a nemzetközi döntéshozatali eljárások nyitottabbá tételére irányuló kezdeményezéseket.

Van-e kialakult gyakorlata a társadalmi szervezetek állami delegációkban való vagy a kormányzati álláspontok kialakításában való bevonásának?

27. A 22. pontban említett Aarhusi Munkabizottság, szükség szerint megtárgyalja az Egyezménnyel kapcsolatos nemzetközi eseményeken való részvételt is.

28. A legfontosabb nemzetközi eseményekre való felkészülés során a környezetvédelemért felelős tárca számos esetben egyeztetett álláspontot a társadalmi szervezetekkel is. Ugyanakkor civil szervezetek nemzetközi delegációkba való bevonására, valamint az egyes nemzetközi eseményeken képviselt álláspont társadalmi szervezetekkel való egyeztetésére nézve nincsen egységes szabályozás vagy gyakorlat.

3. cikk (8) bekezdés (az Egyezmény szerinti jogokat gyakorló személyekkel szembeni hatósági fellépés tilalma)

29. A magyar közigazgatási hatósági rendszerben a Ket. biztosítja az ügyfelek megfelelő védelmét. Ez garantálja számukra a törvény előtti egyenlőséget; az ügyintézés során az indokolatlan megkülönböztetés és részrehajlás, valamint az ügyfelek jogainak csorbítását eredményező megkülönböztetés, korlátozás és kizárás tilalmát; a tisztességes ügyintézéshez, a határidőben hozott döntéshez és a jogorvoslathoz való jogot.

A Ket. által a közigazgatási hatósági ügyekben általános jelleggel biztosított ügyféli jogokon túl a közigazgatási hatósági eljáráson kívül is biztosít bárki számára lehetőséget panasz, illetve közérdekű bejelentés megtételére a tárgykörben eljárásra jogosult szervnél. A panasz a más eljárás hatálya alá nem tartozó egyéni jog- vagy érdeksérelem során, a közérdekű bejelentés pedig egy közösség vagy az egész társadalom helyzetét érintő körülmény kapcsán biztosít érdekérvényesítési lehetőséget. A törvény 143. § (2) bekezdés értelmében a panaszost, illetve a bejelentőt a panasz, illetve a bejelentés megtétele miatt nem érheti hátrány.

Alkalmazásra kerültek-e a jó hírnév/becsület védelmével kapcsolatos jogszabályok a környezetvédelmi döntéshozatallal kapcsolatban? Köteleztek-e kártérítés fizetésére társadalmi szervezetet a közérdekű környezetvédelmi tevékenységükkel vagy jogi fellépésükkel kapcsolatban?

30. Az Egyezmény által meghatározott és a magyar jogi szabályozási rendszerben biztosított részvételi jogok gyakorlása esetén egyre gyakrabban fordul elő, hogy egy-egy beruházó saját értékelése szerint sérelmet szenved, amely lehet jó hírnév sérelme, illetve lehet kimutatható vagyoni vagy nem vagyoni kár is.

Ilyen esetek előfordultak hulladékégető, illetve más építmények engedélyezése kapcsán, amikor az ellenzők cselekményei miatt a beruházó személyiségvédelmi okokra hivatkozva pert indított, illetve egyes esetekben kártérítést követelt az engedélyezési eljárás elhúzódása vagy más többletköltségek felmerülése miatt.

A kérdéses ügyekben egységes joggyakorlatról nem lehet beszámolni, bár a Legfelsőbb Bíróság több alkalommal állapította meg a jó hírnév sérelmét, anyagi kártérítéstől azonban eltekintett.

4. A 3. cikk alkalmazását gátló tényezők

- Az Egyezmény végrehajtásának elősegítéséért felelős Aarhusi Munkacsoport 2008-2009-ben nem működött. Tevékenységét 2010 őszén kezdte újra.

31. A nem kormányzati szektor által jelzett nehézségek az alábbiak

- Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény az alapítás számos feltételét nem határozza meg ezért a létesítő okiratok tartalmi és formai követelményeit tulajdonképpen a bírói joggyakorlat dolgozta ki, bíróságonként eltérő joggyakorlatot kialakítva, megnehezítve az alapítást a rendszeres hiánypótlások által. Egyszerűsítene a társadalmi szervezetek bejegyzését az elektronikus, egyablakos bejegyzés lehetőségének és ehhez kapcsolódóan a társadalmi szervezetek közhiteles nyilvántartásának bevezetése.
- Az elmúlt években egyes pályázatok esetében csökkent a civil szervezetek számára nyitva álló pályázati keret. Emellett problémát okozott, hogy a pályázatok évenkénti meghirdetése egyben a kiírás tartalmának megváltozását is jelentette.

5. További információk az Egyezmény általános rendelkezéseinek gyakorlati megvalósításáról (opcionális)

6. Kapcsolódó web-oldalak

www.termeszetvedelem.hu
<http://www.nemzetipark.gov.hu>
<http://geo.kvvm.hu/tir/>
www.justiceandenvironment.org
www.emla.hu/taieurope
www.foek.hu
www.kothalo.hu
www.vedegylet.hu
www.lmcs.hu
www.rec.hu

7. A 4. cikk alkalmazása (hozzáférés a környezeti adatokhoz)

32. Magyarországon a környezeti adatokhoz való hozzáférést az alábbi jogi szabályozás biztosítja:

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. tv. (Avtv.), a környezetvédelmi adatszolgáltatás rendjét a környezet védelmének általános szabályairól

szóló 1995. évi LIII. tv. (Kvt.), , valamint a nyilvánosság környezeti információkhoz való hozzáféréseinek rendjéről szóló 311/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet szabályozza.

33. Az Avtv. általános jelleggel szabályozza a közérdekű adatok kezelésének rendjét, közérdekű adatnak minősítve minden, állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő, valamint tevékenységére vonatkozó, a személyes adat fogalma alá nem eső adatot. Az Avtv. értelmében a közérdekű adat megismerése iránt bárki – érdekeltségre tekintet nélkül – igényt nyújthat be. Az adatigénylésnek az adatot kezelő szerv – közérthető formában és amennyiben aránytalan költséggel nem jár az igénylő által kívánt módon – az igény tudomására jutását követő legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 15 napon belül tesz eleget. Az igény teljesítésének megtagadásáról, annak indokaival együtt, 8 napon belül írásban vagy elektronikus úton értesíteni kell az igénylőt.

Az adatokat tartalmazó dokumentumról vagy dokumentumrészről az igénylő másolatot kaphat. Az adatot kezelő szerv kizárólag a másolat készítéséért – legfeljebb az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően – állapíthat meg költségtérítést.

34. A környezeti információkra vonatkozó speciális szabályokat a Kvt., valamint a 311/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet állapítja meg. A Kvt. egyértelművé teszi a környezeti információk közérdekű adatnak minősülését; előírja, hogy mindenkinek joga van a környezeti információkat – mint közérdekű adatokat – megismerni. A környezeti információk körének meghatározása a 311/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletben történik – az itt szereplő felsorolás teljes mértékben lefedi az Egyezmény 2. cikkében található környezeti információ fogalmat.

A Kvt. előírja a környezeti információval rendelkező szerv számára (amely lehet állami szerv, önkormányzat, környezethez kapcsolódó feladatot teljesítő vagy közszolgáltatást nyújtó, illetve egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy), hogy igény esetén a rendelkezésre álló környezeti információt hozzáférhetővé tegyék, valamint, hogy a környezeti információk meghatározott körét közzétegyék. A Korm. rendelet határozza meg azoknak a környezeti információt tartalmazó dokumentumoknak a körét, amelyet az érintett szerv köteles – elektronikusan vagy más módon – közzétenni.

Emellett a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek jogerős döntéseiket honlapjukon közzéteszik, mely ezáltal bárki számára megismerhető.

35. A 311/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet meghatározza a környezeti információk körét, valamint azon környezeti információt tartalmazó dokumentumoknak a körét, amelyet az érintett szerv köteles – elektronikusan vagy más módon – közzétenni.

Környezeti információ minden olyan információ, adat, amely vonatkozik:

- a környezetre, illetve a környezeti elemek állapotára - ideértve a biológiai sokféleséget és annak összetevőit, valamint a géntechnológiával módosított szervezeteket -, valamint az ezen elemek közötti kölcsönhatásra;
- a környezetterhelésre, ideértve a zaj, sugárzás, hulladék, radioaktív hulladék környezetbe történő közvetlen vagy közvetett kibocsátására, ha az hatással van, vagy valószínűleg hatással lehet a környezet elemeire;
- környezettel összefüggő intézkedésekre, az azokkal összefüggő költséghatékonysági és más gazdasági elemzésekre és feltevésekre;
- a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásáról szóló jelentésekre;
- az emberi egészség és biztonság állapotára.

36. Az aktív – azaz nem kérelemre történő – közérdekű adatszolgáltatás általános keretét adja az elektronikus információszabadság tárgyában elfogadott 2005. évi XC. törvény (a továbbiakban: Eitv.). Az Eitv. célja többek között annak biztosítása, hogy a közérdekű adatok meghatározott körét elektronikus úton bárki számára személyazonosítás és adatigénylési eljárás nélkül, folyamatosan és díjmentesen közzétegyék.

A törvény előírja a közfeladatot ellátó szervek – így a környezetvédelmi hatóságok – számára, hogy honlapjukon elektronikusan közzétegyék a törvény mellékletében részletesen meghatározott szervezetre és személyzetre, tevékenységre és működésre, valamint gazdálkodásra vonatkozó adataikat. A tevékenységre vonatkozó adatok körébe tartoznak a jogszabálytervezetek és a kapcsolódó dokumentumok is.

A honlapon közérthető formában tájékoztatást kell adni a közérdekű adatok egyedi igénylésének szabályairól is, valamint ki kell térni az igénybe vehető jogorvoslati lehetőségekre.

4. cikk (1) bekezdés (az információhoz való hozzáférés biztosítása)

Kötelesek-e az érintett szervek nyilvántartást vezetni a beérkezett, illetve a visszautasított kérelmekről? Létezik-e az adatnyilvánosság felügyeletével megbízott elkülönült szerv?

37. Az Avtv előírja, hogy az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerveknek a közérdekű adatok megismerésére irányuló igények teljesítésének rendjét rögzítő szabályzatot kell készíteniük, és kötelesek az adatvédelmi biztost évente értesíteni az elutasított igényekről, az elutasítás indokaival együtt.

A magyar adatvédelmi és adatnyilvánossági rendszerben garanciális szerepet tölt be az Országgyűlés által választott adatvédelmi biztos. Az Avtv. értelmében az adatvédelmi biztos – egyebek mellett – ellenőrzi az adatkezelésre vonatkozó jogszabályok végrehajtását, elősegíti a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazását, az adatkezelők számára ajánlásokat bocsát ki, kivizsgálja a hozzá érkezett bejelentéseket és vezeti az adatvédelmi nyilvántartást.

Az Avtv. biztosítja, hogy bármely személy az adatvédelmi biztoshoz fordulhat, ha véleménye szerint személyes adatainak kezelésével, illetve a közérdekű adatok vagy a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jogainak gyakorlásával kapcsolatban jogsérelem érte, vagy annak közvetlen veszélye fennáll, kivéve, ha az adott ügyben bírósági eljárás van folyamatban. Senkit sem érhet hátrány az adatvédelmi biztoshoz tett bejelentése miatt.

4. cikk (3) bekezdés c) pont (titkos információ)

Bizalmasnak minősíthetőek-e a közigazgatási döntés-előkészítő iratok?

38. Az Avtv. értelmében a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörébe tartozó döntés meghozatalára irányuló eljárás során készített vagy rögzített, a döntés megalapozását szolgáló adat a keletkezésétől számított tíz évig nem nyilvános. Ezen adatok megismerését az azt kezelő szerv vezetője engedélyezheti, figyelembe véve a közvélemény tájékoztatására irányuló kötelezettséget. A döntés megalapozását szolgáló adat megismerésére irányuló igény – ezen tízéves időtartamon belül – a döntés meghozatalát követően akkor utasítható el, ha az adat megismerése a szerv törvényes működési rendjét vagy feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását, így különösen az adatot keletkeztető álláspontjának a döntések előkészítése során történő szabad kifejtését veszélyeztetné.

Jogszabály egyes adatok megismerhetőségének korlátozására rövidebb időtartamot állapíthat meg.

39. Az Avtv mellett a Ket 68-69§-a szabályozza, hogy mely iratokba lehet betekinteni, illetve arról másolatot készíteni. Az ügyfél az eljárás bármely szakaszában betekinthez az eljárás során keletkezett iratba. Ez a jog akkor is megilleti, ha korábban nem vett részt az eljárásban. Harmadik személy akkor tekinthez be a személyes adatot vagy védett adatot tartalmazó iratba, ha igazolja, hogy az adat megismerése joga érvényesítéséhez, illetve jogszabályon vagy hatósági határozaton alapuló kötelezettsége teljesítéséhez szükséges, valamint ha a védett adat megismerésének törvényi feltételei fennállnak. Az irat-betekintési jog - a személyes és védett adatok megismerhetetlenné tételéért, valamint az ilyen módon kivonatolt iratról való másolat készítéséért - kormányrendeletben meghatározott költségtérítés ellenében gyakorolható.

4. cikk (4) bekezdés (általános)

40. A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény) 2010. április 1-én történt hatálybalépésével megszűnt a korábban alkalmazott ún. titokkörü jegyzék intézménye, amelynek alapján, az abban szereplő adatkategóriák esetében alkalmazhatott a minősítő minősítést.

Az új jogszabály megszüntette ezt az automatizmushoz vezető eljárást, s jelenleg a kár alapú minősítés elve alapján a minősítő egyedi mérlegelésén alapuló döntése útján kerülhet sor a minősítésre.

Feltételei: amennyiben az adat nyilvánosságra hozatala, jogosulatlan megszerzése, módosítása vagy felhasználása, illetéktelen személy részére hozzáférhetővé, valamint az arra jogosult részére hozzáférhetetlenné tétele

- rendkívül súlyosan károsítja a minősítéssel védhető közérdeket, akkor „Szigorúan titkos!”,
- súlyosan károsítja a minősítéssel védhető közérdeket, akkor „Titkos!”,
- károsítja a minősítéssel védhető közérdeket, akkor „Bizalmas!”,
- hátrányosan érinti a minősítéssel védhető közérdeket, akkor „Korlátozott terjesztésű!”

minősítési szintű.

41. A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (Btk) 300. §-a gazdasági titok megsértése cím alatt új törvényi tényállást tartalmaz 2005. szeptember 1-jétől, amelynek hatályos szövege 2008. január 1-jétől alkalmazandó. A tényállás egyrészt magában foglalja a jelenleg is büntetni rendelt üzleti titok megsértése, banktitok megsértése, értékpapírtitok megsértése elkövetési magatartásokat, másrészt a büntetőjogi védelem körébe vonja a biztosítási titkot és a pénztártitkot. A törvény elhagyja a tényállásból az üzleti titok fogalmát, tekintettel arra, hogy a Polgári Törvénykönyv (Ptk) 81. §-ának (2) bekezdése ezt valamennyi jogágra kiterjedően megfogalmazza.

4. cikk (4) bekezdése d) pontja – üzleti titok különböző kategóriái

42. Az üzleti titok fogalmát a Ptk. 81. §-ának (2)-(3) bekezdése a következőképpen határozza meg

„Üzleti titok a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó minden olyan tény, információ, megoldás vagy adat, amelynek nyilvánosságra hozatala, illetéktelenek által történő megszerzése vagy felhasználása a jogosult – ide nem értve a magyar államot – jogszerű pénzügyi, gazdasági vagy piaci érdekeit sértené vagy veszélyeztetné, és amelynek titokban tartása érdekében a jogosult a szükséges intézkedéseket megtette.”

43. A Ptk. megfogalmazására utalnak az ágazati jogszabályok is; az egyes ágazatokra vonatkozóan ún. ágazati titokfajtákat határoznak meg, melyek a következők.

- a közigazgatási jog területén a Ket által védett titok: a minősített adat, továbbá az üzleti, a bank-, a biztosítási, az értékpapír-, a pénztártitok, valamint a magántitok.
- értékpapírtitok: a tőkepiacról szóló törvény 369. §
- banktitok: a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény 50. §
- fizetési titok: a pénzforgalmi szolgáltatás nyújtásáról szóló 2009. évi LXXXV. törvény 59. §
- pénztártitok: a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény 78. §
- az Önkéntes Kölcsönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény 40/A. §-ának (1) bekezdése az üzleti titokra a Ptk. meghatározásától eltérő meghatározást ad a törvény alkalmazásában, a (2) bekezdése a pénztártitok fogalmát határozza meg
- biztosítási titok: a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény 153. §

4.cikk (4) bekezdés f) pont (személyes adatok)

44. Az Avtv. 2. § 1. pontja értelmében személyes adatnak minősül a következő: bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel (a továbbiakban: érintett) kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. A személyes adat az adatkezelés során mindaddig megőrzi e minőségét, amíg kapcsolata az érintettel helyreállítható.

4. cikk (8) bekezdés (díjak)

Van-e díja az információ nyújtásának? Amennyiben igen, oldalként mennyi a díja a hivatalos dokumentum másolatának?

45. Az információkhoz való hozzáférés díjazására az Avtv 20. §-a (3) és (5) bekezdése irányadó.

„(3) Az adatokat tartalmazó dokumentumról vagy dokumentumrészről, annak tárolási módjától függetlenül az igénylő másolatot kaphat. Az adatot kezelő szerv kizárólag a másolat készítéséért – legfeljebb az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően – állapíthat meg költségtérítést, amelynek összegét az igénylő kérésére előre közölni kell.”

„(5) Az adatigénylésnek közérthető formában és – amennyiben az aránytalan költséggel nem jár – az igénylő által kívánt technikai eszközzel, illetve módon kell eleget tenni. Az adatigénylést nem lehet elutasítani arra való hivatkozással, hogy annak közérthető formában nem lehet eleget tenni.”

8. A 4. cikk alkalmazását gátló tényezők

46. A nem kormányzati szektor által jelzett nehézségek az alábbiak

- Az atomenergia alkalmazásával kapcsolatos adatok egy része környezeti információnak minősül. Az atomenergiával kapcsolatos környezeti adatok visszatartásának egyik leggyakoribb indoka az üzleti titokra való hivatkozás. Bírósági ítéletekből kitűnik, hogy gyakran nem kerülnek megjelölésre az üzleti titkok, hanem egész dokumentációkat minősítenek üzleti titoknak. Az üzleti titkok alól kivételt képező „kibocsátással kapcsolatos információ” fogalma sem egyértelmű a magyar szabályozásban. A fenti

problémák megoldásának egyeztetését kezdte meg egy 2010-ben az atomerőmű, hatóságok, civil szervezetek és a Jövő Nemzedékek Országgyűlési Biztosa részvételével létrejött kerekasztal.

9. További információk a környezeti adatokhoz való hozzáférés biztosításával kapcsolatban

47. Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (OKTVF) Zöld Pont Iroda ügyfélforgalma az alábbiak szerint alakult a 2008-2010 közötti időszakban

- telefonos tájékoztatás: átlagosan 25 db/hét
- levél, e-mail: 5 db/hét
- személyes megkeresés: átlagosan 5 db/hét

A megkeresések jellemzően a következő témákban fordultak elő:

- információk kérése az ügyintézés módjáról, kérdések az eljárási jogszabályokkal kapcsolatban;
- csomagolás, elektronikai berendezés, elem és akkumulátor, gépjármű „gyártók” (belföldi előállítók, importőrök, közösségen belüli behozók) adatszolgáltatási, visszavételi, kezelési kötelezettségei;
- hulladékok országhatáron át történő szállítása (bejelentési, adminisztrációs kötelezettségek);
- természetvédelmi, tájvédelmi (környezetvédelmi) szakértői jogosultság engedélyezése;
- panaszbejelentések, közérdekű bejelentések;
- konkrét, folyamatban lévő ügyekkel kapcsolatos megkeresések;
- környezeti alapnyilvántartással (KÜJ, KTJ), környezeti adatszolgáltatásokkal kapcsolatos kérdések;
- statisztikai adatok kérése;
- hulladékok kezelésének engedélyezése;
- termékdíjas szabályozással, termékdíj-mentességgel kapcsolatos kérdések.

10. Kapcsolódó web-oldalak

www.emla.hu

www.tasz.hu

www.kothalo.hu

www.kozadat.hu

www.vm.gov.hu

www.aesz.hu

www.termeszetvedelem.hu

<http://geo.kvvm.hu/tir/>

<http://www.nemzetipark.gov.hu/>

www.erdo.hu

<http://www.mgszh.gov.hu/>

<http://www.orszagoszoldhatosag.gov.hu/>

11. Az 5. cikk alkalmazása (környezeti adatok összegyűjtése és terjesztése)

5. cikk (1)-(3) és (7) bekezdések (a környezetállapot ismeretére és feldolgozására irányuló kötelezettség, az aktív környezeti adatszolgáltatás rendszere, az adatok elektronikus tárolása és hozzáférése)

48. Az *Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer* (OKIR): a környezetvédelmi monitoring rendszer működését a Kvt. szabályozza, amely előírja a környezet állapotának és használatának figyelemmel kísérését, igénybevételi és terhelési adatainak mérését, gyűjtését, feldolgozását és nyilvántartását. Ezen feladatok ellátása érdekében a törvény kötelezi a környezetvédelemért felelős minisztert a Kormány által meghatározott módon, mérő-, észlelő-, ellenőrző (monitoring) hálózat: létrehozására és működtetésére.

Az OKIR-ba tartozó adatok gyűjtése kétféle módon történik: egyrészt különböző mérőhálózatokból, egyedi mérésekből származnak adatok (légszennyezettség, vízminőség), másrészt az érintett üzemek önbevallásán alapuló, a környezet terhelésére vonatkozó adatok (szennyező anyag kibocsátás, hulladék). A környezethasználók kötelesek a tevékenységük által okozott környezetterhelést nyomon követni, illetve arról a hatóságok felé jelentést tenni. Az adatgyűjtések rendjét kormányrendeletek szabályozzák. Éves adatszolgáltatásoknál az adatszolgáltató (pl. HIR szakrendszer) törvényben meghatározott időben (a tárgyévét követő első negyedév végéig) köteles az adat szolgáltatására. A felügyelőség rögzítési határideje: a tárgyévét követő augusztus 31. A környezetvédelemért felelős tárca kompetenciájába tartozó, a környezet állapotára és terhelésére vonatkozó adatok egységesen térinformatikai rendszerben kezelhetők. A különböző szakrendszerek összekapcsolása, illetve a redundáns adatkezelés elkerülése érdekében létrehoztunk egy azonosítási rendszert, amely egyedileg azonosítja a környezetvédelemmel kapcsolatos tevékenységek helyét (KTJ - Környezetvédelmi Terület Jel), illetve az adott tevékenységet végzőt (KÜJ – Környezetvédelmi Ügyfél Jel). Az egyedi azonosítást valamennyi szakrendszer esetében a KAR – Környezeti Alapnyilvántartó Rendszer biztosítja.

Az elmúlt időszakban végzett fejlesztések nyomán megvalósult a különböző szakrendszerek összefogott kezelése, valamint a számos környezetvédelmi információ térképi megjelenítése, térinformatikai rendszerbe foglalása, amely biztosítja a jól átlátható, a szakmai munkát segítő rendszer létrejöttét.

Az OKIR részét képező több szakrendszer szofisztikált adatai a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételre kerültek az Interneten.

Az OKIR az alábbi kapcsolódó alrendszerekből áll:

- Környezeti Alapnyilvántartó Rendszer (KAR)
- Felszín Alatti Víz és Földtani Közeg nyilvántartási rendszer (FAVI)
- Kármentesítési Információs Rendszer (KÁRINFO)
- Felszíni Vízminőségi Információs Rendszer (FEVI)
- A felszíni víz emissziós szakrendszer (VAL-VÉL; Vízminőségi Alap és Éves adatlap nyilvántartás)
- Kommunális szilárdhulladék-lerakó nyilvántartási rendszer (LANDFILL)
- Levegőtisztaság-védelmi Adatlap-nyilvántartó Információs Rendszer (LAIR)
- Hatósági Nyilvántartó Rendszer (HNYR)
- Hulladékgazdálkodási Információs Rendszer (HIR)
- IPPC/PRTR Információs Rendszer (LNYR)
- Fentiek térinformatikai lekérdező rendszere (KAR-tér)

49. *Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat*: az OKIR rendszeren kívül honlapján környezeti levegő minőségi adatokat közöl. A honlapon a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi

felügyelőségek által üzemeltetett automata és a RIV monitorhálózat adatai is megtalálhatóak, az előbbiek egy-két órás (validálási) késéssel, valamint archív adatok is elérhetőek.

50. A *Természetvédelmi Információs Rendszer* (TIR): az OKIR önálló részeként működik. A rendszer a környezetvédelemért és vidékfejlesztésért felelős tárca, a nemzeti park-igazgatóságok és a zöld hatóságok és az erdészeti hatóság adatbázisainak működését hivatott kiszolgálni. A védett természeti területek, illetve a védett természeti értékek törzskönyvén, a helyi jelentőségű védett természeti területek nyilvántartásán, a Natura 2000 területek nyilvántartásán, a vagyonkezelési adatnyilvántartáson, a forrás- és víznyelő- és barlang-nyilvántartáson alapul. A TIR a nemzeti park igazgatóságokon képződő élővilág-védelmi, biodiverzitás monitorozási, földtani, tájvédelmi, természetvédelmi terület- és vagyonkezelési stb. adatok komplex térinformatikai támogatással megvalósult számítógépes információs rendszere. A TIR legfontosabb biotikai adatait az 1998. óta működő, Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) szolgáltatja.

A TIR részeként üzemelő internetes tájékoztató szolgáltatás lehetővé teszi a www.termeszetvedelem.hu főoldalról egy közérthető és egyszerűen kezelhető térkép-megjelenítő oldal (<http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm>) igénybevételét.

51. *Országos Erdőállomány Adattár*: a TIR részeként a vidékfejlesztésért felelős tárca működteti. Feladata az erdészeti üzemtervi adatok biztosítása az erdészeti nyilvántartások kezelése, erdőtervek adatainak tárolása és az erdőgazdálkodási tevékenység nyomon követése a hatósági és természetvédelmi kezelési és vagyonkezelési munkákhoz. Saját adatai mellett az ingatlan-nyilvántartásra, illetve az erdő védelmével kapcsolatos adatokban a TIR védett érték moduljára, az erdőben előforduló értékes fajok és társulások kapcsán a TIR biotikai moduljára támaszkodik. Külső adatforrása az Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (MgSzH) Központ Erdészeti Igazgatósága adatbázisa.

52. A *Vízgazdálkodási Információs Rendszer* (VIZIR): a vízgazdálkodási alapadatok nyilvántartásának és feldolgozásának olyan rendszere, amely a társadalom vízzel kapcsolatos igényeire figyelemmel, az ezzel összefüggő döntéseket megalapozó adatokat tartalmazza és kezeli, valamint képes a rokon információs rendszerekkel kapcsolatos adatcserére.

53. *Tisza Vízgyűjtő Monitoring Rendszer* – A külföldről érkező váratlan szennyezések előrejelzése céljából a Tisza vízgyűjtőjén Automatikus Vízminőségi és Riasztórendszer üzemel (www.rivermonitoring.hu) A Riasztórendszerben folyamatszabályozási rendszer biztosítja az óránkénti gyakoriságú mintavételezés, a műszerkalibrálás és mérés, továbbá az adatgyűjtés és a kommunikáció automatikus vezérlését. A Riasztórendszer a vízminőségi adatokon kívül egyéb, a megfelelő működést ellenőrző paraméterek mérését és az adatok tárolását is végrehajtja. A monitorállomások mérési adatai telefonvonalon (ISDN) kerülnek továbbításra a területileg illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségekhez (Miskolc, Nyíregyháza és Debrecen) és a miskolci rendszerközpontba.

54. A környezetállapot ismeretére és feldolgozására irányuló kötelezettségen belül, vizeink állapotára vonatkozóan a Vízközet Irányelv (VKI) végrehajtása az irányadó. A vizek állapotát a VKI előírásai szerint készült, nyilvánosan hozzáférhető térképi adatbázisok mutatják be, mind a felszíni, mind a felszín alatti vizekre vonatkozóan.

Felszíni vizeink vízállásával kapcsolatos információk érhetőek el a www.hidroinfo.hu című honlapon. Az ár és belvízvédelmi készültségi fokozatok a www.vizugy.hu című honlapon vannak közzétéve.

55. Az *Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR)*: bárki számára lehetőséget biztosít az ország népességének, gazdaságának, épített, táji és természeti környezete állapotának, területi jellemzőinek megismerésére, változásainak figyelemmel kísérésére és európai uniós összehasonlítására. A TeIR web alapú informatikai rendszer, amelynek szolgáltatásai az Interneten keresztül érhetőek el. A regisztráció nélkül elérhető alkalmazások a TÉRPORT portálon működnek. A regisztrációhoz kötött alkalmazások az államigazgatás szervei számára térítésmentesek. A felhasználók azonosítása minden esetben a Központi Elektronikus Szolgáltatási Rendszer Ügyfélkapu szolgáltatásán keresztül történik.

A 2010. év májusában tapasztalt szélsőségek csapadékesemények és kiváltképp egyes folyók mentén kialakult súlyos árvizek és belvízi elöntések hatására rendkívül gyors adatszolgáltatás és adatátadás valósult meg az érdekelt ágazatok között, amely alapot nyújt a további – veszélyhelyzettől független – együttműködésre, és integrált adatállományok, térinformatikai rendszerek kialakítására.

A környezeti adatszolgáltatás speciális, az Egyezmény által külön kezelt területe (5. cikk (1) bekezdés (c) pont) a környezeti veszélyhelyzetekkel kapcsolatos hatósági tájékoztatás.

56. A nyilvánosság környezeti információkhoz való hozzáféréseinek rendjéről szóló 311/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet előírja, hogy az emberi egészséget vagy a környezetet érő közvetlen fenyegetés esetén a környezeti információval rendelkező szerv a birtokában lévő vagy számára tárolt környezeti információt azonnal közzéteszi az érintett lakosság számára.

57. A súlyos ipari balesetek elleni védekezéssel kapcsolatos tájékoztatási rendszert a katasztrófák elleni védekezés irányításáról, szervezetéről és a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel szembeni 1999. évi LXXIV. törvény, valamint a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezéssel szembeni 18/2006. (I. 26.) Korm. rendelet hozta létre. Ezek a jogszabályok határozzák meg a nyilvánosság biztosítására (pl. veszélyes ipari üzem engedélyezésében) és a lakosság tájékoztatására (pl. a biztonsági jelentés és az az alapján készülő védelmi terv közzététele) vonatkozó részletes kötelezettségeket.

A törvény az ipari üzemek vezetőinek köteletségévé teszi az üzemben jelenlévő veszélyes anyagokkal kapcsolatos kockázatok felmérését, a reálisan feltételezhető súlyos balesetek bekövetkeztekor jelentkező hatások meghatározását, a lakosság és a környezet védelmének érdekében a szükséges üzemi megelőző intézkedések megtételét. Ezen információkat a veszélyes üzem biztonsági jelentése és elemzése tartalmazza. A veszélyes üzem biztonsági jelentése nyilvános, a helyi polgármesteri hivatalban mindenki számára hozzáférhető.

Egy váratlanul bekövetkező súlyos ipari baleset kezelésére a település polgármestere – a hivatásos katasztrófavédelem területi szervével együttműködve – külső védelmi tervet készít, amely meghatározza a lakosság, az anyagi javak és a környezet védelmével kapcsolatos feladatokat, a végrehajtásukkal összefüggő feltételeket, erőket és eszközöket.

Annak érdekében, hogy a lakosság megismerje a környezetében jelenlévő veszélyforrásokat és a hatóságokkal együtt tudjon működni saját és környezete biztonsága érdekében, a Korm. rendelet a felső küszöbértékű veszélyes ipari üzem által veszélyeztetett település polgármestere számára előírja lakossági tájékoztató kiadvány készítését. A kiadvány tájékoztatja a lakosságot és a közigazgatási intézményeket (például: közoktatási, közművelődési, szociális, egészségügyi intézmények) a veszélyes ipari üzemről, a lehetséges veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetekről és az ellenük való védekezés lehetőségeiről.

58. Az ajkai vörösiszap-katasztrófa tíz emberéletet követelő ipari szerencsétlenség és környezetkárosító katasztrófa, amit az okozott, hogy 2010. október 4-én átszakadt a MAL Magyar Alumínium Termelő és Kereskedelmi Zrt. tulajdonában lévő Ajkai Timföldgyár Kolontár és Ajka között létesített vörösiszap-tárolójának gátja. A kiömlő, körülbelül 600–700.000 köbméternyi iszap előntötte Kolontár, Devecser és Somlónásárhely települések mélyebben fekvő részeit.http://hu.wikipedia.org/wiki/Ajkai_v%C3%B6r%C3%B6siszap-katasztr%C3%B3fa - cite note-1 Az erősen lúgos, maró hatású ipari hulladék körülbelül 40 négyzetkilométeren terült szét, felbecsülhetetlen gazdasági és ökológiai károkat okozva az Ajkai kistérségben és több magyarországi folyóban.

A katasztrófával kapcsolatos hatósági tájékoztatás a 18/2006. (I.26.) Korm. rendelet értelmében az ipari üzem vezetőjének feladata, mely tájékoztatást az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság felé kell megtennie. Emellett a 311/2005 (XII.25.) Korm. rendelet 6. § rendelkezése szerint a területileg illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, mint környezeti információval rendelkező szerv az emberi egészséget vagy a környezetet érő közvetlen fenyegetés esetén - függetlenül attól, hogy emberi tevékenység vagy természeti ok idézi elő -, a birtokában lévő vagy számára tárolt környezeti információt közzéteszi a várható kihatással érintett lakosság számára azonnal és késedelem nélkül, lehetővé téve a fenyegetésből származó kár megakadályozására vagy csökkentésére irányuló intézkedések megtételét. Az érintett hatóságok által megtett intézkedéseket a beszámoló *1. számú melléklete* tartalmazza.

59. Az Országos Környezetegészségügyi Intézet naponta közreadja Budapest levegőminőségének környezet-egészségügyi minősítését, továbbá felhívja a lakosság figyelmét a veszélyekre, illetve azok elkerülésének módjára az ÁNTSZ honlapjáról is elérhető lapon (Budapest levegőminőségének aktuális (napi) környezet-egészségügyi értékelése)

60. A nyári hóhullámok idején elrendelt hőségriasztásról és a szükséges védekezési lehetőségekről is tájékoztatja a lakosságot az ÁNTSZ honlapján (www.antsz.hu).

61. A veszélyhelyzeti tájékoztatási kötelezettségek közé sorolhatóak a szmogriadók is. A rendkívüli helyzetben megteendő intézkedéseket, a tájékoztatás rendjét a települések szmogriadó tervei tartalmazzák. A 200 ezer lakosnál nagyobb népességű városokon kívül azoknak a településeknek kell szmogriadó tervet készíteni, ahol a korábbi adatok alapján a rendkívüli légszennyezettségi helyzet kialakulhat. A szmogriadó tervekben szereplő intézkedések meghatározása az önkormányzatok feladata, végrehajtásában az önkormányzatokon kívül részt vesznek a környezetvédelmi, közlekedési és közegészségügyi hatóságok, valamint a közlekedésrendészeti szervek is. Enyhébb szennyezettség esetén az önkormányzatoknak csak tájékoztatási kötelezettsége van, komolyabb szennyezettség esetén különböző, a szennyezettség csökkentését eredményező intézkedéseket kell tenniük. 2008-ban tájékoztatási és riasztási küszöbértéket vezettünk be a kisméretű szálló porra (PM10) is. Ennek alapján az elmúlt években több településen (pl. Budapest, Miskolc) került sor a szmogriadó tájékoztatási vagy riasztási fokozatának alkalmazására.

62. Az OMSZ honlapján elérhető adatok

- az aktuális budapesti légszennyezettségre vonatkozó mérési eredmények és ezek értékelése a szmogriadó küszöbértékeihez képest.
- a várható levegőminőségre vonatkozó információk. Ez az OMSZ által — Budapest Főváros Önkormányzata Környezetvédelmi Alapjának támogatásával — kifejlesztett operatíván működő rendszer Európában egyedülállónak tekinthető, mivel Budapest egész

területére egyórás felbontással két napra előrejelzi a főbb légszennyező anyagok koncentrációjának jövőbeli alakulását.

- a környezeti információk széles köre. A Levegőkörnyezeti tájékoztatóban publikálja az OMSZ a háttérszennyezettség mérőállomásain a csapadékvíz összetevőire és a levegő szennyezőanyag tartalmára vonatkozó adatokat. Emellett részletes éghajlati visszatekintő is található az oldalon.
- UV-B előrejelzés és riasztás a lakosság számára - Az OMSZ 3 éve tájékoztatja a lakosságot a UV-B sugárzás várható értékéről, felhívva figyelmüket a napozással kapcsolatos veszélyekre valamint a lehetséges védekezési módokra. A szezon minden évben olyan fórum megszervezésével kezdődik, ahol szakemberek számolnak be legújabb hazai és külföldi eredményeikről, hívják fel a figyelmet az UV-sugárzás veszélyeire.

63. Az erdő tűz elleni védelmével kapcsolatos eljárás az Evt. 67. § (1)-(2) alapján történik:

- fokozott tűzveszély esetén az erdészetért felelős miniszter határozatban - a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterrel való egyeztetés mellett - az ország egészére vagy meghatározott területén lévő erdőre, valamint az erdő határától számított kétszáz méteren belüli területre - átmeneti időre - általános tűzgyújtási tilalmat rendelhet el. A tűzgyújtási tilalom elrendeléséről és annak feloldásáról szóló határozatot az erdészeti hatóság és a miniszter által vezetett minisztérium honlapján, valamint két országos napilapban, a közszolgálati televízióban és rádióban kell közölni.
- megye, kistérség vagy település területére kiterjedő fokozott tűzveszély esetén - indokolt esetben, átmeneti időre - a megyei katasztrófavédelmi igazgatóság, a főváros területén a Fővárosi Tűzoltó-parancsnokság egyetértésével vagy javaslatára az erdészeti hatóság is rendelhet el tűzgyújtási tilalmat. A tilalom elrendeléséről és annak feloldásáról szóló határozatot az erdészeti hatóság és az erdészetért felelős miniszter által vezetett minisztérium honlapján, valamint két országos napilapban, a közszolgálati televízióban és rádióban kell közölni.

64. Biotikus erdőkárosítókra vonatkozó adatokat az erdészeti hatóság nem közöl honlapján (kivéve a gypjaslepke, illetve a szúkárosítókról). Erre vonatkozó kimutatásokat az ERTI és az MgSzH tud biztosítani az Evt. 56. § (2) bekezdése valamint a 153/2009 (XI.13.) 35-37. § által szabályozott erdővédelmi mérő és megfigyelő rendszer működtetése során gyűjtött adatok alapján..

Milyen eljárások léteznek a környezetvédelmi adatok – beleértve az adatbázisokat is – minőségének biztosítására és ellenőrzésére?

65. A TIR betöltésre kerülő élő és élettelen objektumokra vonatkozó adatok ún. minősítési (validálási) folyamat után kerülhetnek be. A validálás folyamatát a TIR felhasználói kézikönyvei rögzítik. A minőségbiztosítás másik lépcsője a TIR adatgyűjtési-monitorozó rendszereinek szigorú protokoll (módszertani) rendszere.

66. Körzeti erdőtervezéskor terepi felvételezés, és az Adattár aktualizálása.

Melyek a nyilvánosságra hozott környezetvédelmi tények, elemzések és értelmező anyagok?

- A természetvédelmi objektumok térbeli elhelyezkedése (<http://geo.kvvm.hu/tir/>):
 - Nemzetipark-igazgatóságok
 - Védett földtani alapszelvény
 - Védett természeti területek

- Természetvédelmi terület
 - Tájvédelmi körzet
 - Nemzeti park
 - Nemzeti Ökológiai Hálózat
 - Idegenforgalmi barlang
 - Bemutatóhely
 - Tanösvény
 - Nemzetközi egyezmények
 - UNESCO Világörökség
 - Bioszféra rezervátum magterület
 - Bioszféra rezervátum pufferzóna
 - Bioszféra rezervátum átmeneti terület
 - Natura2000 hálózat
 - Natura2000 –Természetmegőrzési terület
 - Natura2000 – Madárvédelmi terület
 - Minta biotika adatok
- A védett objektumok (értékek, területek) listája (www.termeszetvedelem.hu)

5. cikk (4) bekezdés (a környezeti állapotról szóló jelentések közzététele)

67. A Kvt előírja a hatéves ciklusokra szóló nemzeti környezetvédelmi programok készítését. Az Országgyűlés által elfogadott programok és a végrehajtásuk során készített – szintén nyilvános – jelentések rendszeresen tájékoztatást nyújtanak a környezet állapotáról, és annak változásáról.

A Kvt 46§ (1) bekezdés e) pontja értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

68. A Kvt. alapján a környezetvédelemért felelős miniszter évente jelentést készít a kormány számára az ország környezeti állapotáról. A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról pedig a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább két évente tájékoztatja a lakosságot.

69. A környezetvédelemért felelős tárca időszakonként külön kiadványt is megjelentet a hazai környezet állapotáról. 1994-ben jelent meg az első összefoglalás hazánk környezeti mutatóiról. Az 1995-ben elfogadott Kvt. határozta meg a kormányzati szervek által elvégzendő rendszeres jelentések elkészítésének jogi alapjait. A törvény kimondja, hogy mindenkinek joga van a környezet állapotának, a környezetszennyezés mértékének, és a környezet emberi egészségre gyakorolt hatásainak megismerésére. A legutóbbi, a 2003 és a 2008. év közötti időszak adatait értékelő kiadvány 2010-ben jelent meg.

A környezeti állapotról vonatkozó kiadványok, tájékoztató anyagok:

- OECD Környezetpolitikai Teljesítményértékelések - Magyarország (2008)
- Hazánk Környezeti Állapota 2010.

70. A Központi Statisztikai Hivatal által közzétett kiadványok 2008–2010 között:

- Környezetvédelmi ráfordítások és környezetvédelmi ipar 2008 (Statisztikai Tükör)
- A nemzetgazdasági ágak környezetszennyezése – légszennyezés 2000-2008 (Statisztikai Tükör)
- Környezeti helyzetkép (2008)
- Környezeti körkép, 2008 (Statisztikai Tükör)

- A fenntartható fejlődés indikátorai Magyarországon (2009)

71. A HarmoniCOP projekt keretében jelent meg a „Tanuljunk együtt, hogyan menedzseljünk együtt – a vízgazdálkodásban való részvétel fejlesztése” című kiadvány.

72. Jelentés az Európai Bizottság részére a 91/271/EGK irányelv 17. cikke értelmében a 2 évente felülvizsgált Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és –tisztítási Programról. Ehhez kapcsolódóan tájékoztató kiadvány is készült.

73. Az erdőgazdálkodásért felelős miniszter évente közzéteszi a magyar erdők állapotáról, az erdők egészségi állapotának változásáról szóló jelentéseit. Az erdőkkel kapcsolatos adatok elérhetők a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Erdészeti Igazgatóság internetes portálján (<http://www.aesz.hu>).

5. cikk (5) bekezdés (a környezetvédelemre vonatkozó jogszabályok és nemzetközi jogi dokumentumok közzététele)

74. A környezetvédelemért felelős tárca honlapján letölthetőek az elfogadás alatt álló jogszabályok tervezetei. Emellett mind a tárca, mind a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóságok honlapján megtalálhatók a hatályos jogszabályok (<http://www.vm.gov.hu/main.php?folderID=953>). Részletes jogi adatbázis található a civil fenntartású „greenfo” internetes portálon (http://www.greenfo.hu/zold_jogasz/index.php), valamint az EMLA Környezeti Management és Jog Egyesület környezetvédelmi döntvénytárát üzemeltet (<http://emla.zoldpok.hu/ekd/drupal/>).

Az Országgyűlés elé kerülő jogszabálytervezeteket, munkaanyagokat minden érdeklődő megnézheti a http://www.parlament.hu/internet/plsql/internet_irom honlapon is.

75. Az állami természetvédelem hivatalos honlapjáról letölthető a természetvédelmi szakterületre vonatkozó jogszabályok és az állami irányítás egyéb jogi eszközeinek listája.

76. A területfejlesztésért felelős tárca koordinálásával készültek az Európai Duna Régió Stratégia eddigi magyar hozzájárulásának munkaanyagai, melyeket a minisztérium folyamatosan megjelentette a honlapján, a területpolitika alakulását befolyásoló nemzetközi dokumentumokkal együtt.

A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Kormányrendelet. A területi tervek értékelő vizsgálati és tervezési-javaslattevő szakaszaira ír elő környezeti és környezetvédelem tárgyú, kötelezően végrehajtható feladatokat, megadja a területi tervek megalapozását szolgáló területi hatásvizsgálat tartalmi követelményeit, továbbá a területi tervek véleményezésének, illetve közzétételének rendjét.

5. cikk (6) bekezdés (a környezethasználók ösztönzése környezeti paramétereik nyilvánossá tételére, a termékekre vonatkozó környezetvédelmi tájékoztatás)

77. A kötelező adatszolgáltatási rendszereken túl az 5. cikk (6) bekezdésében foglalt célkitűzéseket leginkább az EU ökocímke rendszer, hazai környezetbarát termék minősítő rendszer, valamint az Európai Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszerben (EMAS) való részvétel szolgálják.

A környezetbarát termékek megkülönböztető, megfelelőség-tanúsító rendszerének létrehozása 1993-ban történt meg. A rendszert felállító határozat értelmében a környezetvédelemért és a területfejlesztésért felelős minisztérium szabályozta a környezetbarát, környezetkímélő megkülönböztető jelzés használatának feltétel-rendszerét, és megalapította a Környezetbarát Termék Nonprofit Kft-t (www.kornyezetbarat-termek.hu), melynek feladata a minősítő-tanúsító rendszer koordinálása és működtetése.

Az EU csatlakozás idejére Magyarországon is kialakításra került az EU ökocímke termékminősítő rendszer jogi és intézményi rendszere. Az ökocímke minősítés koordinálását, működtetését a nemzeti rendszerért felelős Környezetbarát Termék Nonprofit Kft látja el.

A környezetbarát és ökocímke rendszerekre vonatkozó valamennyi információ elérhető angol és magyar nyelven is a környezetvédelemért felelős tárca szakmai ökocímke honlapján: <http://okocimke.kvvm.hu>. A honlapon valamennyi hazai és EU ökocímke minősítési kritériumrendszert, valamint környezetbarát és ökocímke minősítést nyert szervezet adatait is megtalálja az érdeklődő.

Az EU csatlakozással Magyarország is átvette az Európai Unió EMAS rendszerét. Az Illetékes Testület feladatára az OKTVF, az akkreditálási feladatokra a Nemzeti Akkreditáló Testületet (NAT) került kijelölésre.

A szervezetek és valamennyi érdekelt fél folyamatos tájékoztatására a környezetvédelemért felelős minisztérium honlapján EMAS szakmai honlap került kialakításra <http://emas.kvvm.hu/>, amely tájékoztatást ad a jogszabályi és intézményi rendszerről, folyamatosan, naprakészen közli az információkat EMAS nyilvántartásba vett szervezetekről és az akkreditált hitelesítőkről. Megjelenti az EMAS szerint nyilvántartásba vett szervezetek hitelesített környezetvédelmi nyilatkozatait, és rendszeres híryanaggal szolgál az érdeklődőknek szakmai terület eseményeiről, eredményeiről.

78. 2010 elején elkezdődött a Nemzeti Parki Termék Védjegy rendszer felállítása, melynek célja, hogy támogassa a helyi termelőket, helyben élőket és szolgáltatókat, akik természeti értékekben gazdag területen, hagyományos módon és a természetvédelem érdekeivel összhangban gazdálkodnak. A védjegyet a védett természeti területeken megtermelt, a tanúsítványi feltételeknek megfelelő termékeknek és szolgáltatásoknak ítélik oda. A védjegy a vásárlók és fogyasztók felé minőségi garanciaként biztosítja, hogy egy termék vagy egy szolgáltatás az adott régióból származik, hogy a termék vagy a szolgáltatás környezetkímélő módon előállított, jó minőségű. A rendszer jelenleg bevezetési stádiumban van. Elkészült azonban a Nemzeti Parki Termék védjegy logó grafikája és kisarculati kódexe, kidolgoztuk a védjegyhasználatához szükséges egységes felhasználási alapelveket, a logó levédetése folyamatban van.

5. cikk (9) bekezdés (elektronikus szennyezés-bejelentési és -nyilvántartási rendszerek létrehozása)

79. Magyarország az elektronikus szennyezés-bejelentési és –nyilvántartási rendszerekkel kapcsolatos nemzetközi és hazai adatszolgáltatási kötelezettségét az Európai Szennyezőanyag Kibocsátási Nyilvántartást (EPER-European Pollutant Emission Register) felváltó 166/2006/EK Európai Parlamenti és Tanácsi rendelettel létrehozott Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és –szállítási Nyilvántartás (E-PRTR- European Pollution Release and Transfer Register), valamint az ENSZ-EGB PRTR (Pollution Release and Transfer Register) Jegyzőkönyv által előírt Nemzeti PRTR nyilvántartás létrehozásával és üzemeltetésével teljesíti. Magyarország a PRTR

Jegyzőkönyvet Kijevben - a 2003. május 21-23. között tartott miniszteri konferencia keretében - írta alá és 2009. június 8-án ratifikálta. A ratifikációt a 2009. évi LIII. törvényben hirdette ki. A PRTR Jegyzőkönyv 2009. október 8-án lépett hatályba.

80. A környezetvédelemért felelős minisztérium már az első két EPER jelentésben (2004-ben valamint 2006-ban) is tevékenyen részt vett és elkészítette jelentését az Európai Bizottságnak, majd az adatokat a tárca honlapján a nyilvánosság számára is hozzáférhetővé tette. Az E-PRTR/PRTR végrehajtásának folyamatában az európai uniós szabályozás előírásainak megfelelően, azzal azonos módon alakította ki a PRTR nyilvántartás rendszerét. A PRTR az E-PRTR nyilvántartással azonos kibővített szennyezőanyag-listát tartalmaz. A nyilvántartás létrehozásához szükséges jogszabályi³ feltételeket a tárca 2007-ben biztosította. Ebben módosította: az adatszolgáltatásra kötelezett szennyezőanyagok körét és figyelembe vette a párhuzamos adatszolgáltatás elkerülésére vonatkozó jogszabályi előírást. A szakterületi jogszabályokat harmonizálva kibővítette az új jelentéstételi kötelezettségekkel (pl. a balesetektől származó kibocsátások és a használt elemzési/számítási módszerek jelentéstételi kötelezettségét beépítette a szakterületi adatlapokba, a diffúz forrásokból származó levegőbe történő kibocsátások jelentéséhez külön adatlapokat dolgozott ki az állattartó telepek, valamint az ipari szektor részére, a hulladékgazdálkodással kapcsolatos adatszolgáltatáshoz szükséges adatlapokat szintén módosította, stb.). A CO₂-ra vonatkozó jelentéstételi kötelezettségeket külön jogszabályok tartalmazzák, melyek az EU ETS (Emission Trade System) emisszió kereskedelmi rendszernek való megfelelést szolgálják és egyben az E-PRTR/PRTR adatszolgáltatáshoz is megfelelnek.

81. 2009-ben a környezetvédelemért felelős tárca két szakmai konzultációt tartott a civil szervezetek és a gazdasági szervezetek, majd külön az üzemeltetők részére. Mindkét konzultáció célja a hazai PRTR helyzetének, a jogszabályi változások, valamint a további fejlesztési irányok, tervek ismertetése volt. Az üzemeltetők számára tartott két napos szakmai konzultáció rendkívüli érdeklődés mellett közel 100 üzemeltető vett részt. A civil szervezetek részére tartott konzultáción a környezetvédelemért felelős tárca javasolta egy az Aarhusi Munkabizottság keretében működő PRTR Bizottság kialakítását a jövőben.

82. Magyarország eddig két E-PRTR jelentést teljesített (2009-ben és 2010-ben) az Európai Bizottság részére, és jelenleg a harmadik, 2011-ben esedékes E-PRTR jelentéshez szükséges feladatok előkészítésén dolgozik. 2009-ben az E-PRTR/PRTR adatok széles körű publikálásához elkészítette a hazai PRTR honlapot (<http://prtr.kvvm.hu>), amelyen megtalálhatók a 2007. évi és a 2008. évi adatszolgáltatás adatai. A honlapon, a Magyarországon létező legnagyobb ipari környezetterhelők telephelyenkénti levegőbe, vízbe és talajba történő kibocsátásai, valamint a szennyvízben levő szennyezőanyag- és hulladék-elszállítások mennyisége kerül bemutatásra, táblázatos formában, dinamikus keresési lehetőségekkel és térinformatikai megjelenítéssel.

Az elmúlt két év alatt a meglévő PRTR-rendszer informatikai és szakmai szempontból történő továbbfejlesztésére jelentős koncepcionális lépések történtek, melyek jelenleg még a pályázati értékelés stádiumában vannak. A fejlesztések eredményeként könnyebbé és gyorsabbá válik az adatgyűjtés, a validálás és az értékelés folyamata. Az OKIR részeként, elkülönített PRTR adatbázis készül és a PRTR honlap is új funkciókkal kibővítve újul meg.

12. Az 5. cikk alkalmazását gátló tényezők

- A természetvédelmi szakágazat térítésmentesen rendelkezésre bocsátja a Természetvédelmi Információs Rendszer közönségszolgálati modulján a hazai és európai

jelentőségű védett természeti értékek és területek elterjedését. A térképek létrehozásához szükséges állami alapadatokhoz való hozzáférésért viszont több százmillió Ft-ot kell fizetnie a természetvédelmi szakterületnek az állami földmérési alaptérképekhez való hozzáférésért. A jogbiztonság érdekében megoldandó feladat a természetvédelmi jogi jellegek térítésmentes feljegyeztetése az ingatlan-nyilvántartásban.

83. A nem kormányzati szektor által jelzett nehézségek az alábbiak

- A területrendezési tervek környezeti információinak számítanak az Egyezmény 2. cikk 3. pontja szerint. A nem a valós állapotokat megjelenítő területrendezési tervek, valamint tervek összhangjának hiánya meggátolták a valós környezeti információhoz jutást. Az országos területrendezési terv módosulásait a kiemelt térségek és a megyék területrendezési terveiben csak évek múltán vezetik át. Ezáltal esetenként ellentmondás tapasztalható a tervhierarchia különböző szintjein álló tervdokumentumok előírásai között.

A budapesti agglomeráció területrendezési tervének hatályos állapota eltér a törvényalkotó által elfogadott, és az Országos Területfejlesztési Hivatal által hitelesített változattól. Ez annak az eredménye, hogy a területrendezési tervek tervi, majd parlamenti tárgyalási fázisának időtartama alatt a települések korlátozás nélkül hozhatnak területhasználatot megváltoztató döntéseket.

13. További információk a környezeti adatok összegyűjtésével és terjesztésével kapcsolatban

84. Társadalmi szervezetek, önállóan gyűjtött vagy állami alapadatokra támaszkodva szintén fenntartanak környezeti adatbázisokat. Ezek között vannak általános (www.greenfo.hu; www.kothalo.hu), illetve tematikus adatbázisok (www.humus.hu - hulladék; www.mme.hu – természetvédelem; www.emla.hu – jog). Ezen adatbázisok mellett számos civil környezetvédelmi szervezet jelentet meg rendszeresen vagy eseti jelleggel a környezet állapotával kapcsolatos kiadványokat.

Több települési önkormányzat honlapján elérhetőek továbbá a környezet helyi állapotára vonatkozó információk.

14. Kapcsolódó web-oldalak

www.kornyezetbarat-termek.hu
<http://okocimke.kvvm.hu>
<http://emas.kvvm.hu/>
<http://eper-prtr.kvvm.hu>
<http://prtr.kvvm.hu>
<http://www.eper.ec.europa.eu>
<http://www.ippc.hu>
www.biosafety.hu
<http://biodiv.kvvm.hu>
<http://www.fvm.hu/main.php?folderID=1382>
<http://gmoinfo.jrc.it/>
www.katasztrofavedelem.hu
www.aesz.hu

www.antsz.hu
www.hidroinfo.hu
www.vizugy.hu
<http://okir.kvvm.hu/>
<http://geo.kvvm.hu/tir/>
<https://teir.vati.hu/>
<http://www.terport.hu/>
www.met.hu
<https://www.hunetr.hu//crweb/>
<http://nevjegyzek.magyarorszag.hu>

15. A 6. cikk alkalmazása (a nyilvánosság részvétele egyes tevékenységekkel kapcsolatos döntéshozatalban)

85. A Ket.-módosítás több szempontból is érintette a nyilvánosság részvételét a – környezetvédelemmel összefüggő – közigazgatási hatósági eljárásokban:

- a társadalmi és érdekképviselői szervezetek eljárásba való bekapcsolódásának elősegítése érdekében felhatalmazást adott a kormánynak adatbázis létrehozására. Ez az adatbázis arra szolgál, hogy ha a bejelentkezett társadalmi és érdekvédelmi szervezetek megjelölik, hogy mely alapvető jogot vagy közérdeket kívánják védeni mely típusú hatósági eljárásokban, akkor az ilyen hatósági eljárás megindításáról a hatóságok az adatbázis alapján külön értesítést küldenek részükre. Az adatbázisba való jelentkezés ugyanakkor természetesen nem feltétele annak, hogy az érintett szervezet részt vehessen az eljárásban, csupán elősegíti, hogy az eljárás korai fázisában értesüljön a hatósági eljárás megindításáról minden érintett szervezet.
- szélesítette a közmeghallgatás intézményének alkalmazását. A viták hatékony rendezése érdekében, ha több mint ötven ügyfél vagy több mint öt ügyfélnek minősülő szervezet vesz részt a közigazgatási eljárásban, akkor (ha törvény másként nem rendelkezik) kötelező közmeghallgatást tartani. A közmeghallgatás intézménye nemcsak a környezetvédelemmel összefüggő eljárásokra, hanem valamennyi közigazgatási hatósági eljárásra vonatkozik, így a nyilvánosság számára a környezetvédelemmel csak közvetve összefüggő eljárásokban is ismertté válhatnak az eljárásra vonatkozó legfontosabb tények és információk, továbbá az ügyfelek, az egyéb érintettek, valamint a hatóság álláspontja.
- a nyilvánosság tájékozódásának lehetőségét oly módon is bővíti, hogy az eljárást befejező döntés, pontosabban a határozat, valamint az első fokú határozatot megsemmisítő és az első fokú határozatot hozó hatóságot új eljárása utasító végzés nyilvánosságát az eddiginél szélesebb körben biztosítja, amikor úgy rendelkezik, hogy az abban szereplő közérdekű adatokat bárki számára megismerhetővé kell tenni, aki azt kéri. A személyes adatot és védett adatot nem tartalmazó döntés megismerése iránti igény előterjesztéséhez tehát nincs szükség a megismeréshez fűződő jogos érdek igazolására, a közérdekű adatok nyilvánosságának minél teljesebb körű érvényesülése érdekében pedig az igénylő számára meg nem ismerhető adatot is tartalmazó iratról a hatóságnak kivonatot kell készítenie.

6. cikk (1)-(10) bekezdés (részvétel a környezetre jelentős hatással bíró tevékenységek engedélyezésében)

86. Az Egyezmény I. mellékletében felsorolt tevékenységek a magyar szabályozásban a környezeti hatásvizsgálati szabályozás (környezetvédelmi engedélyezés) és/vagy az egységes

környezethasználati engedélyezés hatálya alá tartoznak. Mindkét engedélyezési eljárás összhangban van a 2003/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel is, amely a két eljárást meghatározó európai irányelveket (85/337/EGK, 2008/1/EK kodifikált irányelv) módosította, hogy azok az Aarhusi Egyezmény idetartozó rendelkezéseinek teljes mértékben megfeleljenek.

A környezeti hatásvizsgálati eljárást megelőzően a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló beruházások megvalósíthatóságának keretét az országos, a kiemelt térségi és a megyei területrendezési tervek adják. A területrendezési terveket elfogadó jogszabályok egyeztetése nyilvános, interneten keresztül hozzáférhető, és a tervekkel kapcsolatos véleményét bárki feltehető.

A környezeti hatásvizsgálat részletes szabályait a Kvt. valamint a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (e szakasz tekintetében: Korm. rendelet) tartalmazza. Az általános kérdésekben érvényesülnek a közigazgatási eljárás általános kereteit lefektető 2004. évi CXL. törvény (Ket.), továbbá az adatnyilvánosság tekintetében az 1992. évi LXIII. törvény (Avtv.) rendelkezései is.

A környezeti hatásvizsgálat-köteles tevékenységekkel kapcsolatos döntéshozatalban az Egyezmény 6. cikke szerinti követelmények a következők szerint teljesülnek.

A Korm. rendelet mellékletei határozzák meg a mindig hatásvizsgálat-köteles tevékenységeket, valamint az eseti döntés alapján hatásvizsgálat-köteles tevékenységeket. Ez lefedi az Egyezmény mellékletében meghatározott tevékenységeket, sőt további tevékenységeket is tartalmaz, valamint a megadott küszöbérték alatt is előír hatásvizsgálati kötelezettséget.

A környezeti hatásvizsgálat-köteles tevékenység végzéshez vagy környezetvédelmi engedélyt, vagy, ha a tevékenység egyúttal az egységes környezethasználati engedélyezés alá tartozik, egységes környezethasználati engedélyt kell szerezni. Ez utóbbi esetben is érvényesülnek a környezeti hatásvizsgálat szabályai.

A korai és megfelelő tájékoztatást és részvételt a magyar szabályozás már a környezeti hatásvizsgálatot megelőző előzetes vizsgálatban, illetve előzetes konzultáció keretében is biztosítja. A kérelem és az előzetes vizsgálati, illetve konzultációs dokumentáció benyújtását követően a környezetvédelmi hatóság (az illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség) hivatalában és honlapján közleményt tesz közzé. A közlemény tartalmát a Ket.-ben lévő általános előírások és a Korm. rendelet specifikus előírásai határozzák meg. Már ez a közlemény tartalmazza mindazt a tájékoztatást a nyilvánosság számára, ami ebben a korai fázisban megadható és amit az Egyezmény előír.

Az előzetes vizsgálati, illetve konzultációs dokumentációt, a kérelmet és a közleményt megkapja a tevékenység helye szerinti település és a feltételezeten érintett települések jegyzője, akiknek biztosítaniuk kell a kérelemhez és a dokumentációhoz való hozzáférést, valamint a közleményt közterületen és más egyéb helyben szokásos módon is közzé kell tenniük. Az érintett nyilvánosságnak 21 nap áll rendelkezésére, hogy ily módon tájékozódjon, és írásban kifejtse véleményét.

A környezetvédelmi hatóság lehetővé teszi a további információkhoz való hozzáférést is, így rendelkezésre állásukat követően a tárgyalási jegyzőkönyvbe, a szakhatósági állásfoglalásokba, valamint a szakértői véleményekbe való betekintést is biztosítja.

Társadalmi részvételt érintő a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet módosítása:

- új elem az előzetes konzultáció, melynek célja, hogy a környezeti hatástanulmány, illetve az egységes környezethasználati engedély iránti kérelem tartalmi követelményeiről a felügyelőség véleményét, mellékletben meghatározott közigazgatási szervek és a nyilvánosság észrevételeit adjon.
- pontosításra került az érintett nyilvánosság fogalmának meghatározása.
- a környezethasználó előzetes vizsgálat iránti kérelmet nyújthat be a felügyelőséghez, abban az esetben is, ha olyan tevékenység megvalósítását tervezi, amely megfelel a 3. számú mellékletben szereplő tevékenységnek, azonban az abban meghatározott küszöbértéket nem éri el vagy az ott szereplő kritériumot nem teljesíti.

A környezetvédelmi hatóság a döntéshozatal előtt a kapott észrevételeket a szakhatóságok bevonásával érdemben vizsgálja. Döntését nyilvánosan közzé teszi a Ket., a Kvt és a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet szabályai szerint, és azt közzétételre az eljárásban részt vett önkormányzatoknak is megküldi. A jogerős határozatot a felügyelőség ugyancsak nyilvánosságra hozza a Ket. és a Kvt. szerint.

Amennyiben a környezeti hatások jelentősége miatt környezeti hatásvizsgálatra van szükség, a kérelem és – az előzetes vizsgálati elemzést lezáró határozat szerint elkészített – környezeti hatástanulmány benyújtása után környezeti hatásvizsgálati eljárásra kerül sor.

Az eljárás megindulásáról a környezetvédelmi hatóság legalább egy helyi vagy országos napilapban és honlapján közleményt tesz közzé. A közlemény tartalmát a Ket-ben lévő általános előírások és a Korm. rendelet specifikus előírásai határozzák meg. Ez a közlemény tartalmazza mindazt a tájékoztatást a nyilvánosság számára, amit az engedélyezési eljárásban az Egyezmény előír.

A környezeti hatástanulmányt, a kérelmet és a közleményt megkapja a tevékenység helye szerinti település, a kérelmet, a közleményt és a közérthető összefoglalót a feltételezeten érintett települések jegyzője, akiknek biztosítani kell a kérelemhez és a dokumentációhoz való hozzáférést, valamint a közleményt közterületen és más egyéb helyben szokásos módon is közzé kell tenniük. Az érintett nyilvánoságnak 30 nap áll rendelkezésére, hogy ily módon tájékozódjon, és írásban kifejtse véleményét.

A környezetvédelmi hatóság lehetővé teszi a további információkhoz való hozzáférést is, így rendelkezésre állásukat követően a szakhatósági állásfoglalásokba, a szakértői véleményekbe, valamint a hiánypótlási iratokba való betekintést is biztosítja.

A hatásvizsgálati eljárásban a környezetvédelmi hatóság közmeghallgatást tart legalább a telepítés helye szerinti önkormányzat területén. A közmeghallgatásra vonatkozó adatokat legalább 22 munkanappal a meghirdetett időpont előtt helyi vagy országos napilapban közzé kell tennie, valamint közterületen való közzétételre az eljárásban résztvevő önkormányzatok jegyzőinek meg kell küldenie. Az eljárásban ügyfélként résztvevő társadalmi szervezeteket a környezetvédelmi hatóság külön is értesíti. A közmeghallgatásról készített jegyzőkönyv nyilvánosságát biztosítani kell.

A környezetvédelmi hatóság a döntéshozatal előtt a kapott észrevételeket a szakhatóságok bevonásával érdemben vizsgálja. A döntés indoklásában ki kell térni az észrevételek figyelembe vételére, valamint a nyilvánosság bevonásának menetére. Döntését nyilvánosan közzé teszi a Ket., a Kvt és a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet szabályai szerint, és azt közzétételre az eljárásban

részt vett önkormányzatoknak is megküldi. A jogerős határozatot a felügyelőség ugyancsak nyilvánosságra hozza a Ket. és a Kvt. szerint.

A környezeti hatásvizsgálati eljárásban a kérelem, a környezeti hatástanulmány és a hatósági döntés nyilvánosságra hozatala aktívan, a nyilvánosság külön tájékoztatásával, az előző pontban leírt módon történik.

Nem hozhatók nyilvánosságra ezekből az iratokból azok az adatok, amelyek törvény értelmében állam- vagy szolgálati titoknak minősülnek, vagy a kérelmező szerint üzleti titkot képeznek. Nem történik nyilvánosság bevonása a katonai titokvédelem alá tartozó tevékenységekkel összefüggő eljárásban, de ebben az esetben is a környezetvédelmi hatóság a környezeti hatásokról az érintett települési önkormányzatok jegyzőit tájékoztatja.

Az eljárás más dokumentumai közül a közmeghallgatási jegyzőkönyveknél és a jogerős határozatoknál kell biztosítani a nyilvánosságot, olyan egyéb dokumentumnál, mint például szakvélemény, vagy amelyek a döntéshozatal szempontjából lényeges környezeti információt tartalmaznak, az érintett nyilvánosság számára való hozzáférést kell biztosítani.

87. A 2008/1/EK irányelvet (96/61/EK kodifikált változata) és a 2003/35/EK irányelv vonatkozó részeit a hazai jogba ültető 314/2005. (XII. 25.) Korm. rend. rendelkezik az egységes környezethasználati engedélyezési eljárás⁴ és a környezeti hatásvizsgálati eljárás során a nyilvánosság jogairól és a nyilvántartott adatokkal kapcsolatban. Az engedélyezési eljárás során biztosítja az eljárás dokumentumaihoz való hozzáférést, az eljárásban való részvételt, és a vélemények figyelembevételét, valamint a nyilvánosság tájékoztatását az eljárásról és a hozott döntésről. A rendelet biztosítja a hatóságoknál rendelkezésre álló adatokhoz való hozzáférést is.

A társadalmi részvétel az engedélyezési eljárás során a telepítés helye szerinti, valamint a telepítési hellyel szomszédos, továbbá a hatásterületen lévő, a kibocsátással érintett települési önkormányzatnál kifüggesztett vagy egyéb módon közzétett hirdetmény szerint történik. A társadalmi részvétel részletes szabályaira a környezetvédelmi hatóság által saját hirdetőtábláján és honlapján közzétett hirdetmény is kitér.

A hirdetmény tartalmazza a telepítés helyét és a tevékenység kérelem szerinti rövid leírását, különös tekintettel az elérhető legjobb technika alkalmazását, a hatásterület bemutatását, azt, hogy a kérelem hol és mikor tekinthető meg, valamint felhívást arra, hogy az önkormányzat jegyzőjénél vagy a környezetvédelmi hatóságnál a kérelem tartalmára vonatkozóan, írásbeli észrevételt lehet tenni.

A környezetvédelmi hatóság a benyújtott észrevételeket eljuttatja a kérelmezőnek, aki ezekre vonatkozó álláspontját a környezetvédelmi hatósághoz továbbítja. A környezetvédelmi hatóság a döntéshozatal előtt az észrevételeket a szakhatóságok bevonásával érdemben vizsgálja. Az észrevételek értékelését a környezetvédelmi hatóság határozatának indoklásában ismerteti. Az értékelés magában foglalja az észrevételek ténybeli megítélését, szakterületi elemzését és a jogi következtetéseket.

A nyilvánosság tájékoztatása az eljárásban hozott döntésről a környezetvédelmi hatóság és az eljárásban részt vett települési önkormányzat jegyzője által a határozat közszemlére tételével

⁴ Az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásban azon, az integrált szennyezés-megelőzésről és –ellenőrzésről szóló 2008/1/EK irányelv hatálya alá tartozó létesítmények környezeti engedélyezése zajlik, melyek egyébként nem hatásvizgálat-kötelesek. Ezen létesítmények nem tartoznak az Egyezmény hatálya alá.

történik. A környezetvédelmi hatóságnak az általa nyilvántartott adatokról megkeresésre felvilágosítást kell adnia, és biztosítania kell az adatokhoz való hozzáférés lehetőségét.

88. Az Evt. 113. §. (15) és (16) bekezdése alapján a védett természeti területnek nem minősülő, külön jogszabály szerint végzett üzemtervi felülvizsgálathoz szükséges adatokat valamennyi hatóság, valamint állami és önkormányzati szervezet köteles az erdészeti hatóság rendelkezésére bocsátani. A 11/2010. (II. 4.) FVM rendelet szabályozza a felülvizsgálat menetét. Az erdőtervezés alá vont területen lévő védett természeti területekre, illetve Natura 2000 területekre vonatkozó adatokhoz történő hozzáférést az erdészeti hatóság az előzetes tárgyalás időpontjára való felhívást megelőzően legalább 30 nappal biztosítja a védett természeti terület természetvédelmi kezeléséért felelős szerv részére. Emellett a jogszabály biztosítja azoknak a civil szervezeteknek a részvételi jogát az előzetes tárgyaláson, amelyeknek az alapszabályában, alapító okiratában foglalt tevékenységi körét az erdőtervezés alá vont területen folytatott erdőgazdálkodás érinti.

6. cikk (11) bekezdés (részvétel a genetikailag módosított szervezetek engedélyezésében)

89. A genetikailag módosított szervezetek engedélyezésének szabályait Magyarországon a géntechnológiai tevékenységről szóló 1998. évi XXVII. törvény tartalmazza. A géntechnológiai hatóság a géntechnológiai tevékenység végzését a Géntechnológiai Eljárásokat Véleményező Bizottság (a továbbiakban: Géntechnológiai Bizottság) véleménye alapján engedélyezi, amennyiben az engedélyezés nemzeti hatáskörbe tartozik.

A Géntechnológiai Bizottságban a törvény értelmében részt vesznek a környezetvédelmi, egészségvédelmi, valamint fogyasztóvédelmi céllal bejegyzett társadalmi szervezeteknek – az általuk meghatározott módon választott – képviselői is.

Az engedélyezési eljárás során a géntechnológiai hatóság – az üzleti titok, a szerzői jog és a fajtaoltalom körébe eső adatok kivételével – az engedély tervezetét társadalmi konzultáció érdekében hivatalos lapjában és honlapján közzéteszi. Az engedély tervezetére a hivatalos lapban való közzétételtől számított 30 napon belül lehet észrevételeket tenni – ezeket az észrevételeket a Géntechnológiai Bizottság további 10 napon belül véleményezi, amely alapján a géntechnológiai hatóság 5 napon belül döntést hoz az engedélyről.

16. A 6. cikk alkalmazását gátló tényezők

90. A nem kormányzati szektor által jelzett nehézségek az alábbiak

- A 85. pontban említett adatbázis kapcsán a közigazgatási hatósági eljárás megindulásáról szóló értesítés érdekében vezetett elektronikus adatbázis létrehozásáról, vezetéséről, valamint az adatbázis alapján történő értesítésről 187/2009. (IX. 10.) Korm. rendelet csak a legalapvetőbb szabályokat tartalmazza az adatbázissal kapcsolatban. Ezért a szabályozást, illetve a rendszer gyakorlati működését, így például a keresési szempontokat, az ügycsoportokat, a társadalmi szervezet által kiválasztható illetékességi területeket racionalizálását meg kell fontolni. További kérdéseket vet föl az adatbázisban való regisztrációval kapcsolatos időpontok igazolhatósága és megismerhetősége, valamint a regisztrált civil szervezetek tényleges működésének ellenőrizhetősége, mivel ezek az eljárási határidők és egyéb szabályok betartása szempontjából alapvető fontosságúak.
- A 85. pontban említett Ket.-módosítás lehetővé tette, hogy törvényi szinten a további eljárásban az ügyféli jogok gyakorlásából kizárható az, aki az elsőfokú eljárásban

ügyfélként nem vett részt. E felhatalmazás alapján három ágazatban, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 29/B.§ (5) bekezdésben, a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény 80/A.§-ban, valamint a vadgazdálkodásról és vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény 20/A.§-ban élt a jogalkotó a Ket. módosítása által biztosított felhatalmazással.

- A környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet módosítása az eleve környezeti hatásvizsgálat-köteles, valamint egységes környezeti használati engedély-köteles tevékenységeknél általánosan megszüntette az előzetes vizsgálati vagy előzetes konzultációs kötelezettséget. Ez a kötelezettség csak abban a körben maradt fenn, ahol ezt más törvény előírta, mint a 2003. évi CXXVIII. törvény a Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről. Ezen a tevékenységi körön kívül azonban már nincs előzetes vizsgálati kötelezettség, és csak a beruházó saját elhatározásától függ, hogy akar-e előzetes konzultációt kezdeményezni.
- A társadalmi szervezetek névjegyzékével kapcsolatban a felhasználók véleménye szerint a honlapon nehézkes regisztrációs rendszerét követően (belépéshez szükséges azonosítót és jelszót egyelőre csak magánszemély kaphat) a hatóság értesítést küld bizonyos engedélyezési eljárások megindításáról és az eljárás során született határozatokról. Ennek rendszere azonban nehezen áttekinthető és nem rendszerezett. Mindezek eredményeként alig néhány szervezet regisztrált az oldalon.

17. További információk a nyilvánosságnak az egyes tevékenységekkel kapcsolatos döntéshozatalban való részvételéről (opcionális)

18. Kapcsolódó web-oldalak

<http://www.ippc.hu/>

<http://www.kvvm.hu>

www.euvki.hu

<http://www.vati.hu>

19. A 7. cikk alkalmazása (a nyilvánosság részvétele a környezettel kapcsolatos tervek, programokra és irányelvekre vonatkozó eljárásokban)

91. A környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló tervek és programok környezeti vizsgálatát alapvonalaiiban a Kvt., részleteiben az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Kormányrendelet szabályozza. A környezeti vizsgálat szabályozása összhangban van a 2001/42/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel, és ennek megfelelően kiterjed a környezeti értékelés készítésére, a környezet védelméért felelős közigazgatási szervektől vélemény, továbbá az érintett nyilvánosságtól észrevétel kérésére, illetve országhatáron áterjedő jelentős hatás esetén az érintett országgal való konzultációra, valamint ezek eredményeinek a terv, illetve program kidolgozása és a döntéshozatal során történő figyelembevételére.

A környezeti vizsgálatra kötelezett terveknél és programoknál (továbbiakban: program) a szabályozás előírja, hogy a környezeti értékelés kidolgozójának már akkor meg kell terveznie és nyilvánosságra is kell hoznia a nyilvánosság tájékoztatásának és észrevételei kikérésének módját, amikor elkészíti az értékelés tematikáját.

A kidolgozónak tájékoztatnia kell az érintett nyilvánosságot a program tervezetének és a környezeti értékelésnek az elkészültéről, és észrevételezésének lehetőségeiről. A tájékoztatás módja attól függően, hogy mennyire széles az érintett nyilvánosság, az országos napilapban történő megjelentetéstől a helyben szokásos módon történő nyilvánosságra hozatalig terjedhet, valamint a kidolgozó honlapján is megjelenteti. Az észrevételezésre legalább 30 napot kell biztosítani. A beérkezett észrevételekre a kidolgozónak figyelemmel kell lennie.

Az elfogadásra benyújtott programhoz a kidolgozónak csatolnia kell a környezeti vizsgálat során kapott észrevételek összegzését. A program elfogadásakor ugyancsak figyelemmel kell lenni az észrevételekre. A program elfogadása után biztosítani kell a programhoz való nyilvános hozzáférést, összefoglaló ismertetőt kell készíteni az elfogadásról, és abban ki kell térni az észrevételek figyelembe vételének módjára is. Magát az összefoglaló ismertetőt is nyilvánosságra kell hozni.

A Kvt. általános jelleggel biztosítja a környezetvédelmi társadalmi szervezetek számára az őket érintő környezeti vizsgálatra kötelezett terv, illetve program véleményezésének jogát.

92. Területrendezési tervek országos, kiemelt térségi és megyei szintre készülnek, és tartalmazzák a terület-felhasználás, a műszaki infrastruktúra-hálózatok és országos vagy térségi jelentőségű egyedi építmények térbeli rendjét, valamint a különböző védelmi rendeletetű területek (természeti erőforrások, kulturális örökség) övezeteit és az övezetekre vonatkozó szabályokat. Az ország és a kiemelt térségek területrendezési tervét az országgyűlés törvénnyel, a megyei területrendezési terveket a megyei önkormányzat rendelettel fogadja el. Az Országos Területrendezési Tervet 5 évente felül kell vizsgálni, ezt követően az alacsonyabb szintű terveket összhangba kell hozni az országos szintű tervvel. A területrendezési tervek, illetve a jogszabályok tervezetei bárki számára véleményezhetők a tervekkel párhuzamosan készül és a VÁTI Nonprofit Kft. honlapján közzétett környezeti értékeléssel együtt. A területrendezési tervek és azok környezeti értékelésének egyeztetésében részt vesz az Országos Területfejlesztési Tanács, melynek állandó tagjai a társadalmi szervezetek. A környezetre gyakorolt hatásuk miatt sok esetben a településrendezési eszközökhöz külön alátámasztó dokumentációban környezetalakítási munkarész készül.

93. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény általános szempontokat, követelményeket is meghatároz annak érdekében, hogy a környezeti állapot minősége a településrendezés hatására ne romoljon. Az eljárás több szakaszában előírja a lakosság, szervezetek, érdek-képviselői szervek tájékoztatásának kötelezettségét és lehetőséget biztosít a véleménynyilvánításra. Ez kötelező az előzetes véleménykérési szakaszban (minimum 15 munkanap) és az eszközök elfogadása előtt (legalább egy hónap) is.

20. A társadalmi részvétel lehetőségei a környezetpolitika alakításában

94. A társadalmi részvételt biztosító főbb testületeket a 22. pont mutatja be. Ezen testületek közül is kiemelt befolyással bír a környezetpolitika alakításában az Országos Környezetvédelmi Tanács, amely a Kvt. szerint a Kormány javaslattevő, véleményező és tanácsadó szerveként működik.

A legszélesebb körű közösségi részvételt a társadalmi véleményezés lehetősége biztosítja. A jogszabályok tervezeteivel kapcsolatos formalizált véleményezési eljárások mellett a környezetvédelemért felelős tárca a jelentősebb környezetpolitikai dokumentumok tervezeteit széleskörű egyeztetés keretében készíti el, illetve terjeszti elő elfogadásra.

95. Magyarország környezetpolitikai céljainak és intézkedéseinek átfogó keretét a 6 évre szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programok jelentik. A 2009-2014 közötti időszakra szóló, harmadik Nemzeti Környezetvédelmi Program (III. NKP) tervezete a tárcák, szakértők, tudományos, civil és szakmai szervezetekkel együttműködve készült. A közigazgatási és társadalmi egyeztetés során a tárcák és állami hivatalok mellett mintegy 150 intézmény, illetve szervezet kapta meg célzottan a tervezetet. Emellett véleményezésre megkapta a Nemzeti Környezetvédelmi Program Tárcaközi Bizottsága és annak albizottsági. A közigazgatási egyeztetés megkezdésekor a tervezet felkerült a környezetvédelemért felelős tárca honlapjára is, ahol észrevételeket lehetett tenni.

A III. NKP-ra vonatkozóan Stratégiai Környezeti Vizsgálat is készült, melynek társadalmi egyeztetésekor a III. NKP-t és környezeti értékelését több mint 300 szervezet, intézmény kapta meg. A beérkezett észrevételek, javaslatok nagymértékben hozzájárultak az NKP végső kialakításához, melyet a Parlament a 96/2009. (XII.9.) OGY határozattal fogadott el.

96. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia kidolgozása során a tervezet nyilvános észrevételezésre került, valamint közzétettük, a hozzátartozó számos háttéranyaggal együtt. A tárcaközi bizottság albizottságaiban a zöld szervezetek Országos Találkozója által delegált civil szervezetek képviselői is részt vettek, akik a zöld szervezetek egyeztetett véleményét képviselték.

97. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv, a Környezet és Energia Operatív Program és Akciótervei kidolgozása során mind a környezetvédelemért felelős minisztérium, mind a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a tervezeteket nyilvános véleményezésre, partnerségi vitára bocsátotta, valamint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a civil szervezetek számára több körben nyilvános szakmai fórumot és szakmai egyeztető megbeszélést szervezett.

21. A 7. cikk alkalmazását gátló tényezők

98. A nem kormányzati szektor által jelzett nehézségek az alábbiak
- A településrendezési eljárások fontos eszközei a környezeti konfliktusok megelőzésének még a tervezés szintjén. Éppen ezért erősíteni kell, hogy az önkormányzatok a társadalmi részvétel biztosítása érdekében, hogy az eljárási szabályoknak megfelelően folytassák le a környezeti vizsgálatot.

22. További információk a nyilvánosságnak a környezettel kapcsolatos tervekre és programokra vonatkozó eljárásokban való részvételéről

23. Kapcsolódó web-oldalak

www.vizeink.hu
www.kvvm.hu
www.emla.hu
www.jogalkotás.hu
www.euvki.hu

24. A 8. cikk alkalmazása (a nyilvánosság részvétele a végrehajtott jellegű szabályok és/vagy az általánosan kötelező érvényű szabályozó eszközök kidolgozásában)

99. A jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételt általános jelleggel az elektronikus információ szabadságról szóló 2005. évi XC. törvény (a továbbiakban: Eitv.) szabályozza.

Az Eitv. előírja a minisztériumok számára, hogy a hatáskörükbe tartozó jogszabály-előkészítésre irányuló koncepciókat, jogszabálytervezeteket, miniszteri rendelet-tervezeteket, valamint a kapcsolódó előterjesztéseket és szakmai indoklásokat honlapjukon közzétegyék. A törvény meghatározza azokat az eseteket és területeket, amelyekre vonatkozóan a tervezetek kivételt képeznek a közzétételi kötelezettség alól.

A minisztérium honlapján lehetőséget kell biztosítani a javaslatok, vélemények fogadására és meg kell jelölni a véleményadásra nyitva álló határidőt – utóbbi a közzétételtől számított legalább 15 nap. A jogszabály előkészítője értékeli az észrevételeket, amelyekről, illetve az elutasítás indokairól összefoglalót készít, és azt honlapján közzéteszi.

100. Környezetvédelmi ügyekben a Kvt. biztosítja a véleményezési jogot a környezetvédelmi társadalmi szervezetek számára a jogszabálytervezetek vonatkozásában. Ezen felül a környezetvédelemmel összefüggő törvényjavaslat és más jogszabály kapcsán kötelező kikérni az OKT állásfoglalását. Igény szerint a környezetvédelemért felelős tárca, a honlapjára felkerült jogszabálytervezetéről egyénileg is értesíti a társadalmi szervezeteket.

25. A 8. cikk alkalmazását gátló tényezők

101. A nem kormányzati szektor által jelzett nehézségek az alábbiak

- Erősíteni kell az érintett kormányzati szerveknél, hogy az Országos Környezetvédelmi Tanács minden, a környezetvédelem szempontjából releváns tervezetet és vizsgálati elemzést az egyeztetések során a lehető legkorábban megkapjon.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a tervek, programok kidolgozása során azok várható környezeti hatásainak, fenntarthatóságának vizsgálatára.

26. További információk a nyilvánosságnak a környezettel kapcsolatos tervekre és programokra vonatkozó eljárásokban való részvételéről (opcionális)

27. Kapcsolódó web-oldalak

www.kvvm.hu
www.vm.gov.hu
www.oktt.hu
www.emla.hu
www.jno.hu
www.jogalkotas.hu

28. A 9. cikk alkalmazása (hozzáférés az igazságszolgáltatáshoz)

9. cikk (1) bekezdés (jogorvoslat a környezeti információkhoz való hozzáféréssel kapcsolatban)

102. Az Avtv biztosítja, hogy amennyiben a közérdekű adatra vonatkozó igényét nem teljesítik, az igénylő a bírósághoz fordulhat. A megtagadás jogszerűségét és megalapozottságát az adatot kezelő szerv köteles bizonyítani. A per megindítására a megtagadás közlésétől, illetve a 15 napos adatnyújtási határidő eredménytelen leteltétől számított 30 nap áll az érintett rendelkezésére. A bíróság ezekben az ügyekben soron kívül jár el.

9. cikk (2) bekezdés (jogorvoslat a nyilvánosságnak az egyes tevékenységekkel kapcsolatos döntéshozatalban való részvételével kapcsolatban)

103. A környezetvédelmi hatósági eljárásokban – ideértve pl. a környezetvédelmi engedélyezési (hatásvizsgálati) eljárást – a közigazgatási döntésekkel kapcsolatos jogorvoslati lehetőségeket a korábbiakban már hivatkozott 2004. évi CXL. tv., azaz a Ket. határozza meg.

A Ket. értelmében jogorvoslati eljárás lefolytatására az ügyfél, továbbá a döntés rendelkező része által érintett személy kérelme alapján kerülhet sor. Az ügyfél kérelme alapján lefolytatható jogorvoslati eljárások a következők: a fellebbezési eljárás, a bírósági felülvizsgálat, az újrafelvételi eljárás.

A leggyakoribb jogorvoslati eljárás a fellebbezés, melynek során az elsőfokú határozatot az ügyfél – az eljárásra meghatározott díj vagy illeték megfizetése mellett – a döntést hozó szervnél megtámadhatja. A fellebbezés nincs jogcímhez kötve, fellebbezni bármely okból lehet, amelyre tekintettel az érintett a döntést sérelmesnek tartja.

Az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a hatóság jogerős határozatának bírósági felülvizsgálatát – a határozat közlésétől számított harminc napon belül – jogszabálysértésre hivatkozással kérheti a közigazgatási ügyekben eljáró illetékes bíróságtól a határozatot hozó hatóság elleni kereset indításával. A keresetindítás határidejét más törvény eltérően is meghatározhatja.

A bírósági felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a hatósági eljárásban az ügyfél vagy az ügyfelek valamelyike a fellebbezési jogát kimerítette, vagy a fellebbezés a törvény rendelkezései szerint kizárt.

A keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, az ügyfél azonban a keresetlevélben a döntés végrehajtásának felfüggesztését kérheti.

A bírósági felülvizsgálat eljárásának részletes szabályait a Polgári perrendtartásról szóló törvény (Pp.) önálló – a közigazgatási perekre vonatkozó – fejezete határozza meg.

Tekintettel arra, hogy a magyar jog a közigazgatási eljárásokban való részvétel – így a jogorvoslatihoz való hozzáférés – jogát az „ügyfél” személyéhez telepíti, ezért az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés vizsgálata során fontos kitérni az ügyfél fogalmának tartalmára is.

A Ket. értelmében ügyfél az a természetes vagy jogi személy, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, akinek (amelynek) jogát, jogos érdekét vagy jogi helyzetét az ügy érinti. Ezen túlmenően, törvény vagy kormányrendelet meghatározott ügyfajtában megállapíthatja azon személyek körét, akik joguk vagy jogos érdekük érintettségének hiányában is ügyfélnek minősülnek. A Ket. alapján jog vagy jogos érdek érintettségének hiányában is ügyfélnek minősül jogszabály rendelkezése esetén az abban meghatározott hatásterületen lévő ingatlan tulajdonosa, és az, akinek az ingatlanra vonatkozó jogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.

Környezetvédelmi hatósági ügyekben az ügyfél fogalmát kiterjesztően értelmezi a Kvt., amely kimondja, hogy a környezetvédelmi érdekek képviselőjére létrehozott egyesületeket és más, politikai pártok, érdekképviselőnek nem minősülő – a hatásterületen működő – társadalmi szervezeteket a környezetvédelmi közigazgatási hatósági eljárásokban a működési területükön az ügyfél jogállása illeti meg. A környezetvédelmi szervezetek privilegizált ügyféli státuszát erősíti a hatásvizsgálati rendszert lefektető, többször hivatkozott a környezeti hatásvizsgálati és az

egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet, amely megállapítja, hogy a Kvt. szerinti környezetvédelmi szervezet mindig érdekeltnek minősül.

104. A környezetvédelmi célú társadalmi szervezetek ügyféli jogállásával, perindítási és keresetösségi jogával, illetve a közigazgatási perekbe történő beavatkozási lehetőségükkel a Legfelsőbb Bíróság is foglalkozott a 4/2010. közigazgatási jogegységi határozatában, amely az időközben meghaladottá vált 1/2004 jogegységi határozatot váltotta fel.

105. A határozat - fenntartva a 2004-es határozat elvi tételeit – meállapította, hogy a Kvt 98. § (1) bekezdésében írt társadalmi szervezeteket azokban a környezetvédelmi közigazgatási hatósági ügyekben illeti meg az ügyféli jogállás, amelyekben a környezetvédelmi hatóság ügdyöntő hatóságként jár el, illetőleg azokban az egyéb közigazgatási hatósági ügyekben, amelyekben jogszabály a környezetvédelmi hatóság környezetvédelmi szakhatósági közreműködését írja elő. A Legfelsőbb Bíróság a természetvédelmi és vízügyi hatósági ügyeket nem tartotta környezetvédelmi hatósági ügynek. Természetvédelmi ügyekben azonban a természetvédelmi törvény rendelkezései miatt mégis van lehetőség a részvételre. A jogegységi határozat gyakorlati hasznosulásáról egyelőre nem rendelkezünk információval.

A közigazgatási perekben a társadalmi szervezetek perindítási jogát a felülvizsgálat tárgyát képező hatósági eljárásban betöltött ügyféli, illetve egyéb résztvevői szerepkör, keresetösségi jogát a környezetvédelmi hatóság ügdyöntő vagy szakhatósági eljárása határozza meg.

A közigazgatási perbe történő beavatkozáshoz szükséges jogi érdekeket a konkrét hatásterületi érintettség és a működésben fennálló érdekelttség alapozza meg. A beavatkozás lehetősége nem függ attól, hogy a társadalmi szervezet a közigazgatási hatósági eljárásban ügyfélként ténylegesen részt vett-e.

A környezeti információk, a környezetvédelmi tárgyú hatósági döntések megismeréséhez fűződő érdeke a 6. cikkben említett, a határozatok megismerésének lehetőségéhez képest szélesebb körű hozzáférést igényel. A Ket.-módosítással összefüggésben a Kvt. módosítása értelmében a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény hatálya alá tartozó olyan jogerős vagy fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánított határozatot, illetve környezetvédelmi hatósági szerződést közzé kell tenni, amelynek végrehajtása jelentős környezeti hatással jár.

9. cikk (3) bekezdés (általános keresetindítási jog a környezetre vonatkozó jogszabályok – hatóságok vagy magánszemélyek által történő – megsértése esetén)

106. A Kvt. 98§-a lehetővé teszi, hogy környezetveszélyeztetés, környezetszennyezés vagy környezetkárosítás esetén a környezetvédelmi társadalmi szervezet a környezet védelme érdekében jogosult fellépni, és – amellet, hogy az illetékes szervtől intézkedés megtételét kérheti – pert indíthat a környezethasználó ellen. Az ilyen típusú per irányulhat a jogsértő magatartás megszüntetésére, valamint a kár megelőzéséhez szükséges intézkedések megtételére kötelezésre egyaránt.

107. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 65§-a alapján a természeti területek és értékek jogellenes károsítása, veszélyeztetése esetén a természet védelme érdekében a természetvédelmi célú társadalmi szervezetek jogosultak fellépni, és állami szervektől, önkormányzatoktól a megfelelő és hatáskörükbe tartozó intézkedés megtételét kérni, vagy a védett természeti érték, terület károsítója, veszélyeztetője ellen pert indítani.

108. Ezen túlmenően, a 2004. évi XXIX. tv. általános jelleggel lehetőséget biztosít bárki számára panasz, illetve közérdekű bejelentés megtételére a tárgykörben eljárásra jogosult szervnél.

A szabályozás mely szintje határozza meg a 9. cikk (3) bekezdésében megfogalmazottakat?

109. Az általános keresetindítási jogra vonatkozó intézkedéseket Magyarországon kizárólag törvényi szinten lehet megállapítani.

Melyek a feltételei a bíróság felmentő ítéletének azon ügyekben, melyek ellentmondanak a 9. cikk (3) bekezdés és/vagy a nemzeti jog rendelkezéseinek?

110. A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként értékeli a feltárt bizonyítékokat és megállapítja az ítéletének alapjául szolgáló tényállást. A megállapított tényállás birtokában dönt az adott ügyben arról, hogy a feltárt tényállás a vonatkozó anyagi jogszabályokban foglaltakat mennyiben meríti ki. Ezen mérlegelési tevékenység eredményeképpen hoz végül marasztaló vagy felmentő ítéletet. (Polgári ügyekben károkozás esetében a Ptk. kártérítési szabályainak, míg büntető ügyekben a Btk.-ban szabályozott egyes bűncselekmények tényállási elemeinek vizsgálata szükséges.)

9. cikk (4) bekezdés (a jogorvoslati eljárások során hozott intézkedések, az eljárás „hatékonysága”, az eljárás költségei)

Léteznek-e környezetvédelmi ügyekre specializálódott bírák?

111. Kifejezetten csak környezetvédelmi ügyekre specializálódott bírák nem ítéleznek. Amennyiben azonban esetlegesen egyes bírák rendelkeznek ilyen szakképzettséggel (pl. környezetvédelmi szakjogász), a bíróságok elnökei lehetőségeik szerint ezt az ügyelosztás során figyelembe veszik. A Fővárosi Bíróság területén 4, Hajdú-Bihar megyében 1, Komárom-Esztergom megyében 1, Nógrád megyében 2 és Pest megyében 2, így országosan összességében 10 bírónak van környezetvédelmi szakjogászai képzettsége.

Összességében mekkora költséggel jár a nyilvánosság tagjainak egy-egy bírósági ügy kezdeményezése?

112. A fentiekben ismertetett jogorvoslati eljárások során – a jogorvoslati eljárás típusától függően – a fellebbezés elbírálására jogosult közigazgatási szerv, illetve a bíróság a közigazgatási szerv döntését helybenhagyhatja, megváltoztathatja, valamint megsemmisítheti, és a szervet megismételt eljárásra kötelezheti. A megismételt eljárás során a közigazgatási szervet a másodfokon hozott közigazgatási határozat, bírósági felülvizsgálat esetén az eljáró bíróság határozatának rendelkező része és indoklása is köti, az eljárás és a határozathozatal során annak megfelelően köteles eljárni.

113. A környezetvédelmi hatósági eljárásokkal kapcsolatos díjakat – így a jogorvoslati eljárás díjait – a környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint a vízügyi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 33/2005. (XII. 27.) KvVM rendelet szabályozza. A rendelet értelmében a jogorvoslati eljárás díja főszabály szerint a rendelet mellékletében az egyes ügytípusokra általánosan meghatározott igazgatási szolgáltatási díjtétel 50%-a.

Az 50%-os tétel alól a rendelet kivételeket is meghatároz. Így az egységes környezethasználati engedélyezés hatálya alá tartozó, a környezeti hatásvizsgálat kötelező tevékenységeknél és az előzetes hatásvizsgálat esetén a jogorvoslati eljárás díja a természetes személyek esetében jelentősen csökkentett mértékű, a rendelet mellékletében meghatározott díjtétel 1%-a.

Szintén kivételt képeznek a társadalmi szervezetek által kezdeményezett jogorvoslati eljárások, amennyiben az adott engedélyezési eljárás nem a társadalmi szervezet kérelmére indult – ekkor az eljárás díja szintén a rendelet mellékletében meghatározott díjtétel 1%-a.

Az így meghatározott díjtétel olyan méltányos összeg, amely lehetővé teszi az érintett nyilvánosság számára a jogorvoslathoz való joga gyakorlását.

114. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. – az általános polgári jogi bírósági eljárások illetékétől eltérően és rendkívül méltányosan – tételesen meghatározza a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránti eljárással kapcsolatos illetéket, ez főszabály szerint 20.000 Ft (kb. 80 EUR), a nemperes eljárásokban 7500 Ft (kb. 30 EUR).

Az eljárási illeték megfizetésén túl felmerülhetnek olyan további költségei is az ügyfélnek, melyek mértéke az ügy konkrét ismeretében határozhatók meg (például az ügyvédi költség vagy a szakértő eljárásának díja).

9. cikk (5) bekezdés (a nyilvánosság tájékoztatása a jogorvoslati lehetőségekről)

115. A Ket. értelmében a közigazgatási szerv döntésének tartalmaznia kell a fellebbezés benyújtásának lehetőségéről való tájékoztatást, beleértve a fellebbezés elektronikus úton való benyújtását, valamint a keresetindítást is. A döntést közölni kell az ügyféllel, valamint azzal, akire nézve a határozat jogot vagy kötelezettséget állapít meg.

29. A 9. cikk alkalmazását gátló tényezők

116. A nem kormányzati szektor által jelzett nehézségek az alábbiak

- A bírósági eljárások elhúzódása kapcsán az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) 2009-ben elfogadott bírósági eljárások gyorsítása érdekében szükséges törvénymódosításokról szóló 10/2009. (II. 13.) OIT határozata és a bírósági reformot célzó stratégiai programja előrevetíti mindazon intézkedések megtételét, melyek a bírósági ügymenet gyorsítását segítik elő. Az OIT kiemelt hangsúlyt fektet arra, hogy a megyei bíróságok éves beszámolója részletes ügyforgalmi adatokat tartalmazzon, mely alapján meghatározható a bíróságok ezen adatok esetleges javítására irányuló következő évi cselekvési programja.
- A civil szervezetek jogorvoslati jogának gyakorlása szempontjából a gyakorlatban problémát jelenthet az esetenként magas – a beruházás értékéhez igazodó – perköltség, beleértve az eljárásba bevonásra kerülő szakértői díjakat is, továbbá az igazgatási szolgáltatási díj mértéke.
- A Nemzeti Hírközlési Hatóság eljárásában közreműködő szakhatóságok kijelöléséről, valamint egyes szakhatósági közreműködések megszüntetéséről és módosításáról szóló kormányrendelet számos helyen lehatárolta a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek szakhatósági jogkörben történő eljárási lehetőségeit. Mivel az ügyféli jogállás csak olyan ügyekben illeti meg a társadalmi szervezeteket, amelyekben felügyelőségek szakhatóságként közreműködhetnek, ez a lehatárolás a gyakorlatban csökkentheti a társadalmi szervezetek jogorvoslati eljárásokban való részvételének lehetőségét.

30. További információk az igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréssel kapcsolatban
(opcionális)

31. Kapcsolódó web-oldalak

www.vm.gov.hu

www.kvvm.hu

<http://abiweb.obh.hu/abi>

www.birosag.hu

Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség

Hatósági és igazgatási intézkedések

2010. október 5-én a Főfelügyelőség a MAL Zrt. vörösiszap-tározójánál 2010. október 04-én bekövetkezett rendkívüli káreseményre tekintettel soron kívüli ellenőrzést rendelt el a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek részére a területükön található zagyatározók ellenőrzése tárgyában, 2010. október 14-i határidővel.

2010. október 11-12-én a Közép-dunántúli Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 25969/2010. ügyszámú, a MAL Zrt. tevékenységét megtiltó határozata ellen benyújtott fellebbezést a Főfelügyelőség szakmai és jogi szempontból elbírálta és a 14/5740-6/2010. számú határozattal az első fokú határozatot helybenhagyta.

I. Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

Hatósági és igazgatási intézkedések

A Felügyelőség a káreseményről való tudomásszerzést követően értesítette az illetékességi terület szerint érintett Észak-dunántúli és Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségeket.

A Felügyelőség képviselői a bejelentést követően azonnal a helyszínre siettek, helyszíni mérésekkel folyamatosan ellenőrizték a szennyezés levonulását. A Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság 2010. október 4-én 14:00 órakor III. fokú kárelhárítási készültséget rendelt el a Torna patak 0-25500 szelvények között.

A helyszínen, illetve a Védelmi Bizottság ülésein a Felügyelőség részéről folyamatosan biztosított volt az igazgató, illetve távollétében valamely felsővezető, vezető jelenléte. A Felügyelőség kijelölt munkatársai a hétvégéken ügyeletet tartottak fenn, és biztosították a megfelelő kommunikációt, az adatok haladéktalan továbbítását az érintett szervek felé, illetve az aktuálisan jelentkező feladatok ellátását.

A Felügyelőség határozatai

- 1) 25943/2010 ügyszámon a többször módosított 10897/2005. ügy- és 12785/2006. iktatószámú egységes környezethasználati engedély 7.01. és 7.02. pontjaiban foglalt előírások azonnali végrehajtását rendelte el a Felügyelőség.
- 2) 25969/2010. ügyszámon a MAL Zrt. egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységét megtiltotta a Felügyelőség.
- 3) 25990/2010. ügyszámon kármentesítési eljárás keretében a Felügyelőség a MAL Zrt-t az üzemeltetése során bekövetkezett környezet- és természetkárosodás okán, a környezet- és természetkárosodással érintett területek vonatkozásában tényfeltárás elvégzésére kötelezte.
- 4) 26159/2010. ügyszámon a Felügyelőség a MAL Zrt-t azonnali hatállyal arra kötelezte, hogy a 2010. október hó 4. napján a vörösiszap kezelési tevékenysége során bekövetkezett rendkívüli

esemény okán a környezet szennyeződésének csökkentése érdekében intézkedjen, továbbá rendelkezett a hivatkozott határozat fellebbezésre való tekintet nélküli azonnali végrehajthatóságáról.

- 5) 26513/2010. ügyszámon a MAL Zrt-t a sérült kazettából kijutó és a megsérült csurgalék- és csapadékvíz elvezető rendszer tekintetében a környezetkárosodás megelőzése és elhárítása érdekében intézkedések megtételére kötelezte a Felügyelőség.
- 6) 26573/2010. ügyszámon a folyamatban lévő kármentesítés keretében a Felügyelőség kötelezte a MAL Zrt-t a környezet- és természetkárosodással érintett területek vonatkozásában valamennyi környezeti elemre kiterjedő monitoring terv benyújtására, légszennyezettség és felszíni víz monitoringra.
- 7) 26502/2010. ügyszámon a MAL Zrt. egységes környezethasználati engedélyhez kötött tevékenységét megtiltó 84843/2010. iktatószámú határozat módosítása, amely a tevékenység korlátozását rendelte el.
- 8) 89892/2010. iktatószámán a 26159/2010. ügyszámú határozatot a Felügyelőség módosította és kötelezte a MAL Zrt-t arra, hogy a káresemény során a hulladéklerakóból kikerült hulladékot és a mentesítéssel érintett területen a rendkívüli esemény folytán hulladékká vált anyagokat a VII. és a VIII. sz. kazettán gyűjtse.
- 9) 89888/2010. iktatószámán a Felügyelőség a 26513/2010. ügyszámú határozat 1.10 és 1.21 pontjaiban előírtakat módosította.
- 10) 90060/2010. iktatószámán a 26502/2010. ügyszámú határozat 3.02 pontjában előírt teljesítési határidő módosítására irányuló kérelmet a Felügyelőség elutasította.

A Felügyelőség a kiadott határozatokban foglalt kötelezettségek teljesítését folyamatosan ellenőrizte, a szükséges hatósági intézkedéseket megtette.

A Mérő és Mintavételi Csoport folyamatosan a helyszínen volt és az OMIT elvárásának megfelelően a folyamatos mintavételt, a pH, fajlagos elektromos vezetőképesség, oldott oxigén mérést biztosította. A felszíni vizek vizsgálata általános vízkémiára, toxicitás és fémek vizsgálatára is kiterjedt.

A Felügyelőség a mintavételi eredményeket az OMIT, az illetékes Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság, a Katasztrófavédelem és a Főfelügyelőség rendelkezésére bocsátotta.

A Felügyelőség egyéb intézkedései

- 1.) A Felügyelőség a káresemény bekövetkezését követő két hétben napi jelentés formájában küldött tájékoztatást a megtett intézkedésekről az OMIT és a Főfelügyelőség részére. Ezt követően szükség szerint küldött jelentést, napi szinten tájékoztatta az OMIT-ot, valamint a Főfelügyelőséget a MAL Zrt. által benyújtott dokumentációkról, a hatósági határozatokban foglalt kötelezettségek teljesítéséről.
- 2.) A Főfelügyelőség utasítására a Felügyelőség elvégezte a MAL Zrt. üzemeltetésében lévő tározók létesítésével és működésével kapcsolatban kiadott valamennyi, a Felügyelőség hatáskörébe tartozó engedély jogi szempontú felülvizsgálatát.

A fentiekén túl a Felügyelőség folyamatosan teljesítette a különböző szervek és személyek részéről érkező adatszolgáltatásra irányuló kéréseket, az iratokat rendelkezésre bocsátotta, illetve azok másolását, digitalizálását elvégezte. A Felügyelőség vezetői szinten vett részt 2010. október 11-én az OMIT ad hoc Kármentesítést Előkészítő Szakcsoportjának ülésén.

Az oldal elérhetősége: <http://kdtktvf.zoldhatosag.hu/>

II. Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

Hatósági és igazgatási intézkedések

2010. október 4-én 14 órától I.-II. fokú kárelhárítási készültséget rendeltek el a Marcal vízfolyás illetékességi területünkön lévő szakaszára, melyet a Felügyelőség honlapján közzétett.

A Felügyelőség javaslatára és egyetértésével a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság 2010. október 4-én 16 órától III. fokú kárelhárítási készültséget rendelt el.

A Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság ügyeletesének közreműködésével telefonon illetve e-mailen értesítették az Őrségi Nemzeti Park Igazgatóságot, az ÁNTSZ Nyugat-dunántúli Regionális Intézetét, a Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság ügyeletét, az érintett önkormányzatokat, a Vas Megyei Horgászszövetséget és a vízhasználókat.

Az Ellenőrzési és Felügyeleti Osztály vízvédelmi felügyelői a helyszínen követték nyomon a szennyeződés Torna patak Kisberzsényi hídnál történő megjelenését, illetve a Marcal vízfolyásba történő átterjedését. Folyamatosan tájékozódtak a Nyugat-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság által irányított kárelhárítási tevékenységről.

A honlapon figyelemfelhívást tettek közzé, melyben tájékoztatást adtak a vízhasználat veszélyeiről.

Az oldal elérhetősége: <http://nydtktvf.zoldhatosag.hu/>

III. Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

Hatósági és igazgatási intézkedések

2010. október 4. 13:45-kor a Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség telefonon jelentette, hogy egy ajkai üzem vörösiszap-tárolója átszakadt, melyből 6-700 ezer m³ szennyezett víz folyt a Torna-patakba. A szennyezésről a Felügyelőség azonnal tájékoztatta az Észak-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságot. Az Igazgatósággal egyetértésben 2010. október 4. 13:45-től II. fokú, majd 16:00 órától az Igazgatóság által III. fokú kárelhárítási készültség elrendelésére került sor.

A szennyezéssel érintett területek vízműveit, illetve egyéb szolgáltatóit értesítették. A készültség keretében azonnali, mintavételezéssel egybekötött helyszíni bejárás történt. A Felügyelőség a működési területén kívül eső területeken is biztosította és a továbbiakban is biztosítja a beavatkozásokhoz szükséges laboratóriumi analitikai háttérrel.

A Felügyelőség egy összesített adatbázissal rendelkező, az aktuális méréseket is azonnal lehívható weboldalt készített, melynek elérhetőségéről az Észak-dunántúli KÖVIZIG, a Nyugat-dunántúli KÖVIZIG, a Győr-Moson-Sopron Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, a Főfelügyelőség, a

Közép-dunántúli KTVF, az OMIT, a Pannon-Víz Zrt., és a Dunai Riasztórendszer (DRR-PIAC 05) kapott tájékoztatást.

Az oldal elérhetősége: <http://edktvf.zoldhatosag.hu/tartalom/meres/eredmeny.php>

IV. Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

Hatósági és igazgatási intézkedések

A területileg illetékes szervek szennyezés terjedésre vonatkozó adatainak ismeretében a Felügyelőség igazgatója 2010. október 8. 06:00 órától rendelte el a II. fokú kárelhárítási készültséget.

2010. október 10-én és 11-én több lakossági bejelentés érkezett a Felügyelőségre halpusztulással kapcsolatban. A Felügyelőség a bejelentéseket áttette a hatáskörrel rendelkező állategészségügyi hatósághoz, egyúttal továbbította az Igazgatóság felé is, hogy gondoskodjanak a haltetek folyamatos összegyűjtéséről.

2010. október 15-én 12:00 órától a Felügyelőség az elrendelt II. fokú kárelhárítási készültséget I. fokúra mérsékelte.

2010. október 22-én 12:00 órától az I. fokú kárelhárítási készültséget is megszüntette.

V. Dél-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

Hatósági és igazgatási intézkedések

Az esemény megfigyelése érdekében 2010. október 10. 6:00 órától a Felügyelőség II. fokú kárelhárítási készültséget rendelt el a Duna folyó dunaföldvári híd – déli országhatár közötti szakaszára.

A Felügyelőség az elrendelt II. fokú kárelhárítási készültséget október 10-től fenntartotta, majd a vizsgálati eredmények ismeretében 2010. november 3-án 12:00 órától megszüntette.

A következő honlapokon található lakossági tájékoztatás:

Mix online 2010. október 08. , Polgár info 2010. október 12., Bumm.sk 2010. október 07., Inforadio 2010. október 07., MR1 Kossuth Radio 2010. október 06., Pécsi újság.hu 2010. október 05., hvg.hu 2010. október 13.

Rövidítés	Meghatározás
Avtv	A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény
Btk	Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény
DDOP	Dél-dunántúli Operatív Program
ÉAOP	Észak-alföldi Operatív Program
EIE	Erdei Iskola Egyesület
Eitv	Az elektronikus információszabadságról szóló 2005. évi XC. törvény
EU ETS	Emission Trade System
Evt	Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. Törvény
III.NKP	III. Nemzeti Környezetvédelmi Program
IMPEL	Környezetvédelmi Jogalkalmazók Nemzetközi Szövetsége
Itv	Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény
KDOP	Közép-dunántúli Operatív Program
KEOP	Környezet és Energia Operatív Program
Ket.	A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény
KMOP	Közép-magyarországi Operatív Program
KOKOSZ	Természet és Környezetvédelmi Oktatóközpontok Országos Szövetsége
Kvt	A környezet védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény
MgSzH	Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
MKNE	Magyar Környezeti Nevelési Egyesület
NPI	Nemzeti Park Igazgatóság
NyDOP	Nyugat – dunántúli Operatív Program
OIT	Országos Igazságszolgáltatási Tanács
OKIR	Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer
OKT	Országos Környezetvédelmi Tanács
OKTVF	Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség
OMSZ	Országos Meteorológiai Szolgálat
OP	Operatív Programból
OVT	Országos Vízgazdálkodási Tanács
Pp.	A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény
PRTR	Pollution Release and Transfer Register
Ptk	A Polgári Törvénykönyv 1959. évi IV. törvény
RE-PRTR	European Pollution Release and Transfer Register
RVT	Részvízgyűjtő Vízgazdálkodási Tanácsok

TÁMOP	Társadalmi Megújulás Operatív Program
TIR	Természetvédelmi Információs Rendszer
TKTE	Természet és Környezetvédő Tanárok Egyesülete
TVT	Területi Vízgazdálkodási Tanácsok
ÚMFT	Új Magyarország Fejlesztési Terv
VIZIR	Vízgazdálkodási Információs Rendszer
VKI	Vízkeret Irányelv
VM	Vidékfejlesztési Minisztérium